

Handläggare
Patricia Hamberg
Telefon:08-508 15 024

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2019-09-26

Tertialrapport Tertial 2 2019 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

1. Tertialrapport 2 för 2019 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjusteringar med 0,1 mnkr för arbete med utsatta EU-medborgare.
3. Ansöka hos kommunstyrelsen om medel för trygghetskapande åtgärder om 0,7 mnkr.
4. Ansöka hos kommunstyrelsen om medel för kommunalt bostadstillägg om 0,3 mnkr.
5. Ansöka hos kommunstyrelsen om medel för ökade kapitalkostnader om 1,3 mnkr.
6. Godkänna redovisning av uppdraget att öka möjligheten till närodlad mat i förvaltningens verksamheter
7. Ärendet justeras omedelbart.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	10
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	14
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	33
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	41
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	41
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	43
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	44
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	46
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	49
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	53
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	54
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	55
Uppföljning av ekonomi	64
Uppföljning av driftbudget	64
Resultatenheter	70
Investeringar	71
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	71
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	71
Omslutningsförändringar	71
Budgetjusteringar.....	71
Medel för lokaländamål	72

Analys av balansräkning.....	72
Övrigt.....	74
Kvalitetsarbete	74
Övrigt	76

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 SDN15 T2 2019

Bilaga 2: Bilaga 1 1 Resultatenheter

Bilaga 3: Bilaga 1 2 Investeringsutgifter

Bilaga 4: Bilaga 2 Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder

Bilaga 5: Bilaga 3 Redovisning av uppdraget att öka andelen närodlat mat i nämndens verksamheter samt utredning av möjligheten att bedriva kommersiell odling

Bilaga 6: Bilaga 4 Verksamhetsuppföljningar 2019

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och målen för verksamheterna kan uppfyllas. Förvaltningen bedömer att samtliga av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena kommer att uppnås helt. Samtliga nämndens mål utom två uppfylls under året liksom merparten av indikatorerna.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året, liksom samtliga verksamhetsområdesmål. Samtliga nämndmål utom två prognostiseras att nås under året.

Antalet personer och familjer i behov av försörjningsstöd fortsätter att minska inom stadsdelsområdet. Förvaltningen fortsätter att prioritera målgrupperna barnfamiljer, unga vuxna och sjukskrivna genom att erbjuda ett individuellt anpassat stöd och medverka i utvecklingen av nya arbetssätt för målgrupperna. Samhällsvägledning har erbjudits till nyanlända inom stadsdelsområdet genom uppsökande arbete och drop-in verksamhet. Förvaltningen ser över utformningen av samhällsvägledningen för att säkerställa att den möter de olika behov som finns bland nyanlända inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen fortsätter att arbeta aktivt med förebyggande och trygghetsskapande arbete. Under perioden har förvaltningen bedrivit olika aktiviteter inom stadsdelsområdet för att skapa rörelse och möjliggöra en aktiv stadsdel. Perioden har varit förhållandevis lugn och få incidenter har ägt rum inom stadsdelsområdet. En trygghetsinventering har genomförts under året och fler åtgärder planeras under hösten för att öka tryggheten i stadsdelsområdet.

1 juli 2019 trädde den reviderade läroplanen för förskolan i kraft. Förtydligat är förskolläraernas ansvar för det pedagogiska innehållet i undervisningen samt att de ska leda undervisningen så målen och intentionerna i läroplanen uppfylls. Förvaltningens förskolor har påbörjat ett arbete med att undersöka undervisningsbegreppet. Även leken blir mer synlig. En stor del av förskolornas verksamhet ägnas åt lek eftersom den har en central betydelse för barns utveckling, lärande och välbefinnande.

Arbetet med att stärka barnrättsperspektivet inom förvaltningen fortgår genom implementering av arbetsverktyg inom bland annat socialtjänstens verksamheter. Förvaltningen fortsätter att bedriva olika projekt och samarbeten med grundskolor inom stadsdelsområdet riktat till barn, unga och familjer i behov av samordnade insatser. Under året har efterfrågan av insatserna ökat, då de uppvisat goda resultat i form av bland annat ökad skolnärvaro och förbättrade skolresultat.

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete fortsätter att öka i omfattning, och bedrivs med fokus på barnfamiljer. Antalet barn i osäkra boendeförhållanden minskar. Förvaltningen ser behov av fortsatt fokus på vräkningsförebyggande arbete under året.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg fortsätter. Den nationella värdegrunden har återaktualiserats i verksamheterna och ligger till grund för utvecklingsarbetet. Måltiderna och måltidsupplevelsen är också ett prioriterat område inom äldreomsorgen. Brukarråd har startats inom somatiska avdelningar för att ge förutsättningar för de äldre att påverka den mat som serveras. Hemtjänsten prognostiseras inte nå målvärdet för personalkontinuitet men har fortsatt goda resultat på individuppföljningens frågor om upplevd kontinuitet, nöjdhet och personalens bemötande. Förvaltningen har tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i

region östra söderort planerat för införandet av arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet under hösten. De öppna mötesplatserna för äldre har genomfört riktade insatser för att bryta ensamhet och isolering, som exempelvis matlag som syftar till att skapa social gemenskap.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året, liksom samtliga underliggande verksamhetsområdesmål. Samtliga nämndmål prognostiseras att nås under året.

En översyn av näringslivsarbetet är påbörjat och möten med företagsföreningar/grupper och näringslivsrådet genomförs. Förvaltningen har haft inledande möten med Stockholm Business Region och påbörjat dialoger med befintliga företagarföreningar.

Förvaltningen bevakar lokala intressen och säkerställer att förskolor, grupp- och servicebostäder och vård och omsorgsboenden planeras in tidigt i detaljplaneprocessen.

Arbetet med "Jämställda fritidsgårdar" fortsätter med fokus på att öka tryggheten och att fler unga oavsett kön, könstillhörighet och bakgrund ska uppleva att fritidsgårdarna är till för dem. Under perioden har Skarpnäcks kulturhus anordnat olika aktiviteter och evenemang bland annat nationaldagsfirandet med fokus på integrering av nyanlända, nationella minoriteter och samverkan med civilsamhälle.

Förvaltningen arbetar löpande med klimat- och miljöåtgärder i verksamheterna i syfte att minska energiförbrukningen, stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena. Förvaltningen har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta med energieffektiviserande insatser i verksamheterna samt för att utveckla hållbara transporter. Förvaltningen bedriver ett samarbete med flera lokala omställningsaktörer.

Naturvård har genomförts i naturreservaten enligt framtagna skötselplaner och i den bostadsnära naturen med syfte att vidareutveckla de ekologiska värdena och öka den biologiska mångfalden.

En ekonomiskt hållbar och innovativ stad för framtiden

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året, liksom samtliga underliggande verksamhetsområdesmål. Samtliga nämndmål prognostiseras att nås under året.

Arbetet med upphandlad verksamhet och LOV-verksamheter har fullföljts enligt plan, där samtliga av årets verksamhetsuppföljningar genomförts under perioden.

Nämnden prognostiserar ett nollresultat. Förvaltningen arbetar proaktivt med åtgärder vid avvikelser och har under perioden genomfört övergripande effektiviseringsåtgärder.

Förvaltningen arbetar strukturerat och systematiskt med kompetensutveckling utifrån kartlagda behov. Ett arbete med befattningsbeskrivningar och lönekriterier för de största yrkesgrupperna pågår, och resultatet kommer att stödja arbetet med kompetensförsörjning, rekrytering och lönesättning. Det tydliggör också medarbetarnas roller, uppdrag och mål, samt förstärker det aktiva medarbetarskapet. Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv framtida arbetsplats för studenter inom identifierade bristyrken.

Inom förvaltningen har en rådgivande arbetsgrupp för digitaliseringsfrågor bestående av medarbetare etablerats, med syfte att förenkla och effektivisera arbetssätten i verksamheterna.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås helt. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas närmare under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att fortsätta vidareutvecklingen av arbetssätt för att ge individuellt stöd och insatser till personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. Stödet syftar till att öka den enskildes möjlighet till egen försörjning och ökad självständighet. Utvecklingsarbetet gällande handlägningsprocess samt förändrings- och motivationsarbete fortsätter inom verksamhetsområdet. Inga större skillnader utifrån kön framgår gällande de resultat som indikatorerna avser. Antalet personer och familjer i behov av försörjningsstöd minskar stadigt inom stadsdelsområdet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet samt underliggande nämndmål kommer att uppfyllas under året.

Förvaltningens arbete för att öka brukardelaktigheten inom ekonomiskt bistånd fortsätter genom implementering av individuella förändringsplaner. Behovet av ekonomiskt bistånd bland arbetslösa inom stadsdelsområdet minskar men ökar bland sjukskrivna utan egen försörjning. Under året har förvaltningen kartlagt vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att sjukskrivna personer får det stöd och den hjälp som de är i behov av för att komma ut i egen försörjning. En åtgärd är att möjliggöra så att brukarna i betydligt högre utsträckning än idag tar del av stadens rehabiliterings- och arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningens samarbete med samordningsförbundet FINSAM fortgår för att öka antalet samordnade rehabiliteringsplaner i syfte att öka sjukskrivna personers möjlighet till egen försörjning. Stockholmsjobb är en väg till egen försörjning för personer som står långt från arbetsmarknaden, och årsmålet gällande Stockholmsjobb har höjts. Förvaltningen ser dock ett behov av ökad samverkan med bland annat Region Stockholm och stadens Jobbtorg för att säkerställa att målsättningarna med insatserna uppfylls för brukarna. Att minska antalet sjukskrivna är ett fortsatt prioriterat arbete för förvaltningen.

Hittills har 401 unga inom stadsdelsområdet erbjudits feriearbete under året, och förvaltningen har fokuserat på att erbjuda feriearbete till unga med funktionsnedsättning, ungdomar med sociala skäl och unga som tillhör barnfamiljer som uppbar ekonomiskt bistånd.

För att möjliggöra att stadens nyanlända etableras i samhället erbjuder förvaltningen samhällsvägledning till målgruppen inom stadsdelsområdet. Antalet besökare har ökat stadigt under perioden vilket tyder på att informationen om samhällsvägledning når ut till allt fler berörda invånare. Verksamheten har genom medel från länsstyrelsen kunnat vidareutveckla arbetet med bostadsfrågan tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Södermalm och Skärholmen, och under året tagit fram arbetsmaterialet "Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända". Denna kommer att testas under hösten och innebär bland annat att nyanlända erbjuds stöd i att söka bostad genom gruppinformationsträffar och individuella samtal.

Under året har inflyttningen på anvisningsboendet på Gamla Tyresövägen påbörjats. Det har framkommit att flertalet av de nyinflyttade befunnit sig i etableringsprocessen under olika lång tid, där en del är kvotflyktingar medan andra har bott en längre period i landet och därför funnit arbete och egen försörjning. Förvaltningen har därför fokuserat på att se över arbetssätt och formen för samhällsvägledning för att säkerställa att de inflyttade får anpassat stöd utifrån deras behov för att uppnå egen försörjning.

Av de ensamkommande som förvaltningen har ansvar för i nuläget är majoriteten 18 år eller äldre. Förvaltningens boendestödjare arbetar sammantaget med arton ensamkommande ungdomar som flyttat till stadsdelsområdets genomgångslägenheter. Boendestödjarna erbjuder hjälp med boendet, ekonomi, med kontakter i civilsamhället samt råd och stödsamtal. På så sätt har den unge förutsättningar att genomföra sina gymnasiestudier. Under året har insatserna för sex unga kunnat avslutas enligt planering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,9 %			2,2 %	1,9 %	2,5 %	2,8 %	Tertial 2 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,42 %	1,51 %	1,34 %	1,45 %		1,47 %	1,6 %	Tertial 2 2019
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,93 %	0,88 %	0,97 %	1,02 %		1,04 %	1,1 %	Tertial 2 2019
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	16 st			19 st	25 st	27 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys								
Förvaltningen har intensifierat samarbetet med Jobbtorg Stockholm under året för att uppnå målsättningen om att möjliggöra fler Stockholmsjobb. Antalet brukare som fått Stockholmsjobb har ökat stadigt under året, samtidigt som matchningen till Stockholmsjobb är utmanande. Matchningen, som är ett väsentligt steg i processen, genomförs av Jobbtorg Stockholm och syftar till att säkerställa att brukaren erbjuds en anställning som är lämplig och hållbar över tid.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	483			486	530	400 st	9 000 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	18			14	27	27 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt	36			40	40	40	Tas fram av	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
platser för verksamhetsförlagd utbildning							nämnden	
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	401 st	199 st	202 st	450 st	460	400 st	9 000 st	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män är självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter arbetet med metodutveckling för att minska behovet av försörjningsstöd inom stadsdelsområdet. Prioriterade målgrupper är unga vuxna i åldersgruppen 18-24 år, barnfamiljer samt sjukskrivna personer. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet med Arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter för att stärka arbetet med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden samt för att minska arbetslöshet inom målgrupperna. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, fortsätter att erbjudas för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven. Unga med funktionsnedsättning, nyanlända ungdomar samt ungdomar med sämre socioekonomiska förutsättningar är prioriterade målgrupper för dessa jobb.

Förväntat resultat

- Antalet personer och familjer i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande.
- Fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation.
- Sjukskrivna personer har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås utom en indikator.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel feriearbete på sommaren för ungdomar med funktionsnedsättning	2,86 %					0,3 %		2019
 Andelen unga vuxna som försörjer sig genom arbete eller studier	59 %					40 %		Tertial 2 2019
 Antal besök på gymnasiesärskola och daglig verksamhet för att marknadsföra möjligheten till feriearbete på sommaren	0					2		2019
Analys								
Förvaltningen har haft kontakt med gymnasiesärskolor för att genomföra platsbesök, vilka har avböjts av gymnasiesärskolorna.								
 Summa genomsnittligt medelbidrag per månad och hushåll	9 214 kr			9 712 kr	9 400 kr	9 600 kr		Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen erbjuder feriearbete inom lokalt hållbarhetsarbete	2019-01-01	2019-12-31	
 Inspirationskvällar för unga vuxna i samarbete med jobbtorg ska genomföras	2019-01-01	2019-12-31	
 Marknadsföra möjligheten till feriearbete genom besök på gymnasiesärskola och daglig verksamhet	2019-01-01	2019-05-31	
 Utveckla former för att informera om feriearbete	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nyanlända är etablerade i samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen erbjuder etableringsinsatser i form av samhällsvägledning till nyanlända personer och familjer, i syfte att stärka förutsättningarna för integration och inkludering i samhället. Insatser utvecklas och erbjuds i samverkan med näringsliv och civilsamhälle. Alla förvaltningens verksamheter medverkar till att förebygga exkludering genom att erbjuda relevant information, anpassade insatser och möjlighet till tolk till de nyanlända invånare som verksamheterna kommer i kontakt med.

Förväntat resultat

- Nyanlända barn och vuxna som anvisas till stadsdelsområdet får goda förutsättningar för etablering i samhället.
- Nyanlända föräldrar erbjuds att delta i föräldrastödsgrupp i anpassad form.
- Civilsamhälle och näringsliv medverkar till nyanländas etablering i samhället.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet						75 %		2019
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som upplever att de fått ökade kunskaper i att söka bostad						80		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden utvecklar arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta arbeta aktivt med förebyggande och trygghetsskapande arbete. Genom bland annat lokalt områdesarbete, Community Work, ökar upplevelsen av trygghet och social oro förebyggs. Detta innebär ett nära samarbete mellan civilsamhället, skolor, bostadsbolag, polis och offentliga organisationer. Resultaten i stadens medborgarundersökning visar att en stor del av

befolkningen känner sig trygga inom sitt stadsdelsområde. Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet och de två underliggande nämndmålen uppfylls under året.

Under perioden har förvaltningen bedrivit olika former av aktiviteter för att öka rörelsen och upplevelsen av aktiv levande stadsdel. Få incidenter rörande trygghet har inträffat inom stadsdelsområdet varför perioden bedömts ha varit förhållandevis lugn. Olika åtgärder har vidtagits under året för att öka upplevelsen av trygghet inom stadsdelsområdet, bland annat i form av ansökan till polis (LOV3 ansökan) för tillgång till stadens satsning på mobila ordningsvakter. Ytterligare åtgärder är planerade att genomföras under hösten, som exempelvis trygghetsmätningar och trygghetsinventeringar med unga samt genomförande av trygghetsinvesteringarna i Lagaplan, Skarpnäcks torg och Pilotorget, som identifierats vid trygghetsinventeringar tillsammans med bland annat polisen och bostadsbolagen. Under hösten avser förvaltningen att ansöka om medel från sociala investeringsfonden för insatser riktat till unga och familjer.

Under året har förvaltningens handlingsplan för våldsbejakande extremism reviderats efter kartläggning utifrån underlag från polis, samverkanspartners och förvaltningens medarbetare. Kartläggningen visar att problematiken kring våldsbejakande extremism i stadsdelsområdet är begränsad.

En större upprustning av en lekplats i kvarteret Skattmästaren i Skarpnäcks gård har pågått under sommaren. Parkvägar har renoverats för att öka tillgängligheten. Underlag inför uppmärkning av två slingor i Flatens naturreservat har slutförts och skyltar beställts. Under sommaren har fokus lagts på att Flatenbadet och Skrubba strandbad varit välskötta och trygga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				74 %		77 %	77 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				72 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				68 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Parker och grönområden är trygga, välskötta och tillgängliga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade medborgare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den uppdaterade lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet. Förvaltningen fortsätter också arbetet med att förbättra tillgängligheten till och i parker, grönområden och naturreservat. Medel söks för naturvårdsinsatser i naturreservaten och för att utveckla de rekreativa och ekologiska värdena. Samverkan med medborgarna fortsätter, bland annat genom möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga.
- Tillgängligheten till parker, grönområden, strandbad och naturreservat ökar för personer med funktionsnedsättning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat prognosticeras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dialog med medborgarna kring ny parkplan och i samband med parkupprustningar	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar i samverkan med trafikkontoret fram en mätmetod för att följa inkomna synpunkter och klagomål inom parker och grönområden.	2019-01-11	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen tar i samverkan med trafikkontoret fram en mätmetod för att mäta andel klottrad yta inom stadsdelsområdet.	2019-01-11	2019-12-31	
 Lätt avhjälpda hinder inom parker och grönområden åtgärdas enligt plan	2019-01-01	2019-12-31	
 Samverkan sker med idrottsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden när det gäller att underlätta för fler bastuflostrar på stadens vatten	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäck är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete genom samverkan med bostadsbolag, polis, fackförvaltningar, lokala brottsförebyggande råd, föreningar och civilsamhälle. Trygghetsinventeringar genomförs tillsammans med polis och civilsamhälle. Som ett led i att kartlägga problematiken med brott mot unga på nätet deltar förvaltningen i polisens arbete med trygghetsvandring online.

Förväntat resultat

- Invånarnas upplevelse av trygghet ökar.
- Invånarnas förtroende för förvaltningen ökar genom trygghetsskapande åtgärder.
- Förvaltningen och polisen har en gemensam lokal lägesbild av trygghetsutmaningar inom stadsdelsområdet.
- En handlingsplan med förslag på trygghetsskapande åtgärder utarbetas och revideras löpande i samarbete med polisen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och indikatorer prognosticeras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel försäljningsställen där tillsyn genomförts				100 %		100 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför medborgardialog kring att göra inom- och utomhusmiljön, i och i anslutning till förvaltningens verksamheter, mer tillgänglig för alla människor oavsett funktionsförmåga	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför trygghetsinventeringar inom prioriterade områden som följs upp med en handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen initierar och utreder i samverkan med Trafikkontoret en ansökan om medel från trygghetsfonden för att öka tryggheten i Hammarbyhöjden och Björkhagen	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen integrerar funktionshinderperspektivet i sitt krisledningsarbete för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning garanteras säkerhet vid krissituationer på jämlika villkor som andra människor	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utarbetar en kommunikationsplan om det trygghetsskapande arbetet	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism ska revideras utifrån en lokal kartläggning under året	2019-01-01	2019-12-31	
 Relevant personal ska utbildas inom området våldsbejakande extremism	2019-01-01	2019-12-31	
 Samverkansformer och arbetssätt mellan parterna inom det brottsförebyggande rådet utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att flickor och pojkar i Skarpnäcks kommunala förskolor får en god grund för ett livslångt lärande. Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året, att två av de underliggande nämndmålen uppnås samt att ett nämndmål uppnås delvis.

Det gemensamma projektet "Hållbar framtid" pågår och har bidragit till barnens förändrade kunnande inom naturvetenskap och språk samt skapat en närmare relation till naturen. Projektet har även ökat möjligheten att ta tillvara på barnens nyfikenhet och frågor, vilket har bidragit till att deras delaktighet och inflytande ökat. Ett utvecklingsområde är att vidga barnens matematiska förståelse och hur personalen kan undervisa i matematik i relation till det som barnen undersöker. Förvaltningens förskolor arbetar medvetet med att barnen ska möta, använda och utveckla en mångfald av språk såsom dans, verbalt språk, bilder, tecken som stöd, måleri och konstruktion. Antalet flerspråkiga barn ökar och personalen har arbetat med att använda ord och sånger på barnens modersmål och uppmuntrat barnen att ta hem låneböcker på sitt språk, i syfte att inkludera barnen och deras språk i förskolan. Urvalet av böcker är rikt och varierat och högläsning och boksamtal i mindre grupper sker regelbundet. Samarbetet med biblioteken i stadsdelsområdet fortsätter. Utbildning i TAKK, tecken som alternativ kommunikation, har genomförts.

Medvetenheten om lekens betydelse för barns utveckling har ökat inom förvaltningens förskolor. Genom att organisera för mindre grupper, skapa tid och utrymme för lek och tillföra nya material har barnens kunnande utvecklats kognitivt, känslomässigt och socialt. Lekgrupper har erbjudits för barn med särskilda behov, vilket lett till att barnen blivit mer aktiva i leken.

I den reviderade läroplanen tydliggörs förskollärarens ansvar för det pedagogiska innehållet i undervisningen, samt för att leda undervisningen så att målen och intentionerna i läroplanen uppfylls. För att stärka förskollärarnas förmåga att leda sitt arbetslag har förvaltningen i samverkan med fackförbunden arbetat för att förbättra, förtydliga och möjliggöra förskollärarnas pedagogiska utvecklingstid, PUT. Forskning visar att en viktig faktor för barns utveckling och lärande är de pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn. Nätverk om detta har genomförts för personal från alla förskolenheter och utvärderingen visar att innehållet har varit relevant, intressant, lärorikt och efterfrågat.

Behovet av handledning i arbetet med barn i behov av stöd har fortsatt öka trots att barnantalet på förvaltningens förskolor minskar. En kartläggning av antal flickor och pojkar i handledningarna visar en viss ökning av antalet flickor. Förvaltningen ser en ökning av barn med autism med varaktigt stöd i förskolan. För att främja tidiga insatser behöver kunskaperna och kompetensen inom området öka, med ett särskilt fokus på flickor med autism. För att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får en bra övergång från förskolan till skolan genomförs överlämningsamtal. Överlämningarna mellan skolformerna kommer att utvärderas och följas upp i syfte att öka likvärdigheten för barn i behov av särskilt stöd.

Årets internkontroll visar att förvaltningens förskolor behöver arbeta vidare för att stärka kunskapen och kompetensen när det gäller oro för barn som far illa. Rutiner och arbetssätt vid orosanmälan behöver förtydligas och implementeras i förskolorna. Alla enheter inom förvaltningens förskolor har barnombud, vars uppgift är att ge stöd till övrig personal vid misstankar om att ett barn far illa. Arbetssättet kommer att utvecklas för att stärka arbetet vid oro kring barn och vårdnadshavare i stadsdelsområdets förskolor.

Förvaltningen har ett fortsatt gott resultat i årets förskoleundersökning även om vårdnadshavarnas nöjdhet minskat något sedan föregående år (87 procent 2019 mot 88 procent 2018). Under 2018 har en omorganisation genomförts och antalet förskoleområden har minskat från åtta till fyra. Omorganisationen har haft inverkan på resultatet i årets förskoleundersökning eftersom arbetssätt och rutiner förändrats och förskoleområden slagits samman med nya konstellationer av personal samt ledning som följd. Förvaltningen följer fortsatt förskoleundersökningens resultat för att identifiera utvecklingsområden samt jämföra resultatet över tid.

Jämställdhetsarbete och normkritiskt arbete pågår inom förvaltningens förskolor. Jämställdhetsutmaningar har identifierats och analyserats och åtgärder genomförts. Förskolorna arbetar aktivt med sina pedagogiska miljöer för att de ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar. Jämställdhetsarbetet utvecklas för att bli en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och inte som ett separat område som följs upp vid sidan av.

Alla förvaltningens förskolor har infört det första delsystemet i Skolplattformens modul Frånvaro/Närvaro fullt ut. Det finns dock delar i systemet som behöver utvecklas. Arbete pågår med att förbereda införandet av startsida samt planering och bedömning inom Skolplattformen.

Förvaltningens öppna förskola har under en förmiddag i veckan öppet endast för regnbågsfamiljer. Verksamheten är välbesökt med deltagare även från andra stadsdelsområden och kommuner. Hittills i år har 148 vuxna och 165 barn besökt öppna förskolan under denna tid. Totalt har förvaltningens öppna förskola haft 2815 besök av vuxna hittills i år.

Uppföljning av introduktionsförskola

Under tertialen har en förskollärare anställts till verksamheten. Ett första uppdrag blir att kartlägga vilka behov som finns i stadsdelsområdet och utifrån det starta upp gruppverksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	41,4 %	2 %	39 %	39,6 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	87 %	88 %	86 %	88 %		90 %	90 %	2019
<p>Analys</p> <p>Vårdnadshavarnas nöjdhet har minskat med en procentenhet, från 88 procent 2018 till 87 procent 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 80 procent till 91 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan noll till nio procentenheter. Resultatet per förskola visar också att det är ett fåtal förskolor där nöjdheten minskat kraftigt, vilket har påverkat den totala nöjdheten. Resultatet kan härledas till den omorganisation som genomförts i förskolan. Samtidigt kan vi se att omorganisationen haft motsatt effekt hos ett antal förskolor, där nöjdheten ökat kraftigt. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet, 87 procent jämfört med stadens 85 procent.</p> <p>Resultatet kommer att analyseras vidare och indikatorn fortsatt följas.</p>								
  Antal barn per grupp	16,9 barn/avd.			16,4 barn/a vd.	17 st	16	16	Tertial 2 2019
<p>Analys</p> <p>Antal barn per grupp har minskat sedan föregående mätning, men ökat sedan föregående år och ligger över förvaltningens mål. Årets förskoleundersökning visar att resultatet på påståendet/frågan om trygghet, "Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan", är fortsatt högt. Vårdnadshavarnas nöjdhet är 90 procent och skillnaden i nöjdheten mellan vårdnadshavare till pojkar och flickor har minskat. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet, 90 procent jämfört med stadens 89 procent.</p> <p>Barn delas regelbundet upp i mindre grupper under dagen, vilket inte framgår med mätvärdet.</p>								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			5 st	5,1 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019
<p>Analys</p> <p>Antal barn per anställd ligger över förvaltningens mål. Förvaltningen har en hög andel förskollärare vilket enligt forskningen har störst betydelse för verksamhetens kvalitet.</p>								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,3		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar lär och utvecklar genom lek och utforskande, sina språk och flerspråkighet i en hundraspråklig miljö.

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande genom att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Varje barns förmåga, lust och vilja att lära står i fokus. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn har en avgörande betydelse för barns lärande och utveckling. Lärande sker i ett glädjefyllt och vänskapligt klimat med fantasi och humor där leken har en central roll. Förskolornas inne- och utemiljö är dynamiska och väl genomtänkt, trygga och inkluderande för varje barn och inspirerar dem att samspela, leka, utforska, skapa, experimentera samt stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation.

Förskolan uppmärksammar barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn får en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Stödenheten är med i förvaltningens utvecklingsarbete utifrån specialpedagogiskt perspektiv. Förskolans stödenhet erbjuder föräldrastöd och bidrar till en bra övergång från förskola till skola.

Förskolan vilar på en demokratisk grund och arbetar utifrån ett normkritiskt perspektiv. Alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö inspirerar och utmanar barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar. Förskolorna arbetar aktivt för att förhindra diskriminering, kränkningar och trakasserier i verksamheten utifrån sina planer. Förskolorna använder regnbågen som en symbol för inkludering, trygghet, öppenhet och allas lika värde.

Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan lägger därför stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska. I förvaltningens förskolor möter, använder och utvecklar barnen en mångfald av språk. Med språk avses människors alla sätt att gestalta och uttrycka sig på - genom verbalt språk, bilder, tecken som stöd, dans, musik, poesi, teater, måleri och konstruktion. Barns flerspråkighet är en tillgång som ger möjlighet till nya språkmöten. Barnen utvecklar sina språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Förskoleverksamhet erbjuds även på finska.

Förskolorna har rutiner för att säkerställa att orosanmälan till socialtjänsten görs i enlighet med socialtjänstlagen och att rutinerna är kända av all personal. Samverkan med socialtjänsten stärks för att tidigt kunna uppmärksamma barn som far illa.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar i förskolan använder många olika uttryckssätt och utvecklar sina språk och sin flerspråkighet oberoende på kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.
- Förskolornas uppföljningar och utvärderingar visar vad deras arbetssätt resulterar i för flickor och pojkars utveckling och lärande
- Flickor och pojkar är trygga på förskolan.
- Flickor och pojkar leker, lär och utvecklas i genomtänkta pedagogiska miljöer oberoende på kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning
- Flickor och pojkar med stödbehov uppmärksammas tidigt
- Flickor och pojkar får en bra övergång till skolan
- Flickor och pojkar möter trygga vuxna som lyssnar
- Barn som utsätts för våld upptäcks tidigt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet delvis kommer att uppnås under året. Bedömningen grundar sig på att tre av totalt nio indikatorer uppnås helt, fem uppnås delvis och en indikator bedöms att inte uppnås.

Resultatet på årets förskoleundersökning visar en lägre nöjdhet hos vårdnadshavarna i jämförelse med föregående år. Trots generellt goda resultat finns skillnader i enheternas resultat. Det gäller även mellan olika förskoleadresser inom samma enhet. En orsak till det förändrade resultatet är den omorganisation som genomfördes i augusti 2018 då åtta förskoleenheter blev fyra, vilket innebar nya konstellationer av personal och ledning vilket kan ha inneburit att arbetssätt och rutiner förändrats.

Ett identifierat utvecklingsområde är att förvaltningens förskolor tydliggör informationen till vårdnadshavarna kring förskolans mål och arbetssätt med utgångspunkt i de frågor/påståenden i förskoleundersökningen där resultatet minskat.

Samtidigt visar förskoleundersökningen på de styrkor förvaltningens förskolor har genom att resultatet på två av förskoleundersökningens påstående/frågor har det högsta resultatet av alla stadens stadsdelsområden: *Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen* (90 procent mot 87 procent 2018) samt *Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former* (90 procent 2019). Vilket kan vara ett resultat av det stadsdelsövergripande projekt som pågår där bland annat naturvetenskap är i fokus. Ytterligare analyser av resultatet behöver göras för att hitta orsaker till den lägre nöjdheten hos vårdnadshavarna. Resultatet kommer följas över tid för att se om förändringar sker.

Rutiner och arbetssätt vid orosanmälan behöver förtydligas och implementeras i förskolorna. Förvaltningens förskolor har barnombud på alla enheter vars uppgift är att vara en stödfunktion vid misstankar om att ett barn far illa. Utveckling av barnombuden inom förskolan kommer fortsätta som en del av att stärka arbetet vid eventuell oro kring barn och vårdnadshavare i stadsdelsområdets förskolor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda vårdnadshavare inom området utveckling och lärande	81 %	80 %	81 %	82 %		83 %		2019
<p>Analys</p> <p>Index för området har minskat från 82 under år 2018 till 81 under år 2019. Index per område är en sammanvägning av andelen nöjda (betyg 4 + 5) per fråga inom frågeområdet. Inom området utveckling och lärande besvarar vårdnadshavarna sju påståenden/frågor. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 79 procent till 83 procent. Inom detta område är det totalt sett flest vet ej svar vilket kan ha påverkat resultatet. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet, 81 procent jämfört med 79 procent. Resultatet kommer att analyseras vidare.</p>								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i förskolan	74 %	75 %	73 %	77 %		80 %		2019
<p>Analys</p> <p>Vårdnadshavarnas nöjdhet har minskat med tre procentenheter från 77 procent, år 2018 till 74 procent, år 2019. Resultatet ligger i paritet med staden totalt, vilket är 76 procent 2019.</p> <p>Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 70 procent till 82 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan två till tio procentenheter. En orsak till ett lägre resultat är den omorganisation som genomförts och att vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet och inflytande påverkats av att åtta förskoleområden blivit fyra. Vårdnadshavarna efterfrågar mer information från förskolorna för att ges förutsättningar för en större delaktighet. Förskolorna har påbörjat ett arbete för att öka vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande, bland annat har rutiner för introduktion setts över för att skapa en gemensam grund för hur nya familjer ska introduceras i förskolans arbetssätt. Nya former av forum för vårdnadshavarnas har provats, resultatdialoger utifrån förskoleundersökningens resultat har genomförts på en enhet och en enhet har provat att ha frukostföräldramöte istället för på kvällstid. Resultatet kommer analyseras vidare.</p>								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs	71 %	71 %	71 %	76 %		78 %		2019
<p>Analys</p> <p>Resultaten i årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas nöjdhet minskat med fem procentenheter, från 76 procent 2018 till 71 procent 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 76 procent till 66 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan två till åtta procentenheter.</p> <p>Stadsdelsområdets förskolor använder pedagogisk dokumentation för att förstå och synliggöra barnens läroprocesser. Pedagogisk dokumentation används som stöd för hur det pedagogiska arbetet tillsammans med barnen ska fördjupas. Barns lek, samspel och relationer synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Förskoleenheterna beskriver samtidigt att pedagogisk dokumentation är ett utvecklingsområde, orsaker till det är personalens olika kunskapsnivåer kring hur en pedagogisk dokumentation utformas samt en osäkerhet kring syftet. Vilket kan ha inneburit att förskolorna i mindre utsträckning arbetat med den pedagogiska dokumentationen på förskolorna samt inte lyft fram den tillräckligt tydligt inför vårdnadshavarna. Införandet av Skolplattformen fortgår, vilket på sikt kommer att erbjuda utökade möjligheter att synliggöra, följa upp och utmana barns lärande. Resultatet kommer att analyseras vidare.</p>								
 ♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet känner sig tryggt på förskolan	90 %	89 %	90 %	90 %		90 %		2019
 ♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att	85 %	86 %	85 %	87 %		88 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk, sin förmåga att berätta, ställa frågor, uttrycka tankar, att lyssna och utveckla sitt skriftspråk									
Analys Resultaten i årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas nöjdhet minskat något, med två procentenheter från 87 procent, år 2018 till 85 procent, år 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 83 procent till 88 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan noll till sju procentenheter. Skarpnäcks kommunala förskolor ligger över stadens kommunala resultat totalt, 85 procent mot stadens 82 procent. Barnens utforskande av olika språk och uttrycksätt fortsätter och utvecklas inom alla förskoleenheter. Förvaltningens förskolor arbetar medvetet med att barnen ska möta, använda och utveckla en mångfald av språk - genom till exempel dans, verbalt språk, bilder, tecken som stöd, måleri och konstruktion. Enheterna beskriver hur det gemensamma projektet bidragit till barns språkutveckling. Förvaltningens förskolor beskriver att antalet flerspråkiga barn ökar. Förskolans stödenhet utvecklar sina arbetssätt för att ge förskolans personal metoder att arbeta med språkstöd, bildstöd och flerspråkighet. Förskolans personal har ett behov av kompetenshöjande insatser när det gäller språkets betydelse för barnens identitet. En möjlig orsak till en minskad nöjdhet kan vara att förskolorna är otydliga i den information som ges kring det språkutvecklande arbete som pågår. Resultatet kommer analyseras vidare.									
 ♀	Antal ansökningar för barn i behov av särskilt stöd.						33		2019
 ♀	Antal handledningar som stödenheten genomfört						108		2019
 ♀	Antal handlingsplaner upprättade efter gjord orosanmälan						28		2019
Analys Förvaltningens förskolor har inte upprättat handlingsplaner efter gjord orosanmälan. Orsaken är att andra arbetssätt använts för att följa upp orosanmälningar. Arbetet med orosanmälningar är ett fortsatt utvecklingsområde då rutiner och arbetssätt för orosanmälan ska omarbetas och implementeras.									
 ♀	Antal orosanmälningar som görs i förskolan						28		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan utvecklar sitt arbete kring barnombud	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna utvecklar nya former av samverkansforum för vårdnadshavarna för att öka vårdnadshavarens engagemang, ansvar och delaktighet	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna utvecklar sitt mottagande och tar emot fler VFU och CPU studenter	2019-01-01	2019-10-31	
 Förskolorna ökar sin kompetens kring hbtq	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen söker medel för att öppna en introduktionsförskola	2019-01-01	2019-12-31	
 I samverkan med socialtjänsten öka pedagogernas kunskaper om barn som far illa	2019-01-01	2019-12-31	
 Öppna förskolan vidareutvecklar verksamheten för regnbågsfamiljer	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar lär sig i, om och för naturen för en hållbar framtid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolan ger barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ges också möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling - såväl ekonomisk och social som miljömässig. Hållbarhet kan innebära olika saker och ha olika innehåll beroende på förskoleområde och fokus.

Förskolan stimulerar varje barns utveckling och lärande. Utbildningen vilar alltid på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetsätt. Förskolornas gemensamma projekt "Hållbar framtid" fortsätter. Inom projektet utforskar barn och pedagoger tillsammans naturen med hjälp av ett ekologiskt och systemiskt tankesätt, som innefattar naturvetenskap, matematik, språkutveckling och digital teknik. Genom att använda olika språk och uttrycksätt tillsammans med digitala verktyg barnen breddar och nyanserar barnen sina uttryck. Arbetet med digitalisering inom förskolan innebär att barn på olika sätt ska stifta bekantskap med kodning/programmering. Oavsett förmåga har varje barn tillgång till att prova nya digitala verktyg. Det gemensamma projektet leder till ett ökat samarbete mellan förskolorna och utvecklar nya samverkansformer för att delge varandra kunskaper och sprida lärande exempel.

Barnen har förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar ställer frågor, är nyfikna och provar nya saker
- Flickor och pojkar utvecklar förmågor i språk, matematik och naturvetenskap.
- Flickor och pojkar har kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling
- Flickor och pojkar är fysiskt aktiva och använder sin kropp
- Flickor och pojkar ökar sina kunskaper om naturen och det ekologiska sambandet
- Flickor och pojkar använder digitala verktyg

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som använder Skolplattformen för närvarohantering och kommunikation med vårdnadshavarna						90 %		2019

Nämndmål:

Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i förskolans innehåll

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i förskolan lägger grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. Barn har rätt till delaktighet och inflytande. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen.

Förskolan uppmuntrar barnen att föra fram sina tankar och idéer och skapar förutsättningar för detta. Barnens åsikter tas tillvara i utbildningen och de får möjlighet att bilda sina egen uppfattningar och göra val utifrån sina egna förutsättningar. På så sätt kan barnen utveckla tilltro till sin egen förmåga samt bli delaktiga och utöva inflytande över utbildningen.

Barnen ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn har möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. Barn har möjlighet till egna val utifrån förskolornas pedagogiska miljö. Ibland i större grupp, ibland i mindre grupper utifrån barnens ålder samt utifrån de olika projektens innehåll.

Alla förskolor använder pedagogisk dokumentation för att förstå och synliggöra barnens läroprocesser. Pedagogisk dokumentation används som stöd för hur det pedagogiska arbetet tillsammans med barnen ska fördjupas. Barns lek, samspel och relationer synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Den pedagogiska dokumentationen är en del av förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Förskolorna arbetar utifrån FN:s barnkonvention, programmet för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad samt övrigt stödmaterial inom staden. Förskolorna synliggör, utreder och analyserar vilka konsekvenser förslag och beslut får för det enskilda barnet, en grupp barn eller barn generellt.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar uttrycker sina åsikter.
- Flickor och pojkar påverkar verksamhetens innehåll.
- Flickor och pojkar reflekterar över sitt eget lärande med stöd av den pedagogiska dokumentationen.
- Flickor och pojkar får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.
- Flickors och pojkars lärande och utveckling synliggörs i det systematiska kvalitetsarbetet

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnkonventionens bestämmelser och principer ska göras kända hos barn och vuxna	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolornas miljö anpassas löpande så att alla barn beroende på ålder, könstillhörighet och funktionsförmåga får likvärdig tillgång till utbildning (Program för delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Stödenheten kartlägger förskolornas behov av kompetensutveckling utifrån inkomna frågeställningar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att fortsätta att vidareutveckla det familjeorienterade arbetssättet för att uppnå en sammanhållen socialtjänst. Förvaltningen kommer i samråd med forskare och socialförvaltningen att utvärdera om socialtjänstens insatser upplevs som individuellt anpassade och samordnade av brukarna. Förberedelsearbetet gällande införandet av nya sociala system har påbörjats och förvaltningen deltar med representation på flera nivåer inom projektorganisationen. Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås utifrån att tre av fyra underliggande nämndmål uppfylls helt.

Implementeringen av att stärka barnrättsperspektivet inom förvaltningen fortgår. Arbetet med att säkerställa barnets delaktighet och att barnet kommer till tals i utredningar och insatser fortsätter genom implementering av arbetsverktyg, i form av bland annat metoden Föra barnen på tal och samtalsmodellen BRA-samtal. Förvaltningen ingår i en pilotforskning för BRA-samtal riktat till barn i osäkra boendeförhållanden.

Under året har skillnader mellan pojkar och flickor som återaktualiseras inom barn och unga identifierats som en jämställdhetsutmaning, då pojkar återaktualiserades i högre utsträckning. Åtgärder har vidtagits i form av bland annat tätare uppföljningar vilket lett till att färre pojkar återaktualiserats under perioden. Förvaltningen har analyserat de mest förekommande orsakerna till att återaktualiseringar sker inom barn- och ungdomsverksamheten för att stärka upp insatser till målgrupperna. Analysen visar att skolproblematik är vanligast tillsammans med missbruksproblematik och föräldrakonflikter efter separation. Förvaltningens familjeorienterade arbete behöver fortsätta utvecklas bland annat utifrån att utvärderingar visar att arbetssättet kan verka motivationshöjande i familjer när barns situation lyfts fram. Förvaltningen bedriver olika projekt och samarbeten med grundskolorna inom stadsdelsområdet i syfte att tidigt uppmärksamma och stödja barn och familjer i behov av stöd och insatser i form av bland annat föräldrastöd, familjebehandling och särskild undervisning. De olika samarbetena syftar till att stärka såväl barnet som familjen i stort och öka möjligheterna för barnet att på sikt uppnå kunskapskrav såväl som god levnadsnivå och ökad självständighet. Insatserna har bland annat lett till förbättrad skolgång i form av högre närvaro och uppfyllda kunskapsmål, bättre relationer i hemmet samt förbättrad psykisk hälsa. Efterfrågan är stor för flera av de insatser som erbjuds i samverkan med grundskolorna, och

förvaltningen ser ett behov av att fortsätta vidareutveckla insatser för unga i behov av stöd. Förvaltningen prövar i samarbete med Socialstyrelsen stöd från föräldrakoordinator till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning. Under perioden har fem familjer fått del av stödet.

Sociala insatsgruppen arbetar utöver unga i riskzon för rekrytering till kriminell livsstil även med vuxna med kriminell livsstil. Insatsen följs upp för att utvärdera barnen och familjens upplevelse av insatsen och dess effekt efter avslutad insats. Av sammanlagt 27 deltagare har 16 deltagare hittills gjort framsteg mot stabil social tillvaro och stödet till tre personer har helt kunnat avslutas då de uppnått målsättningarna med insatsen. Härutöver har sociala insatsgruppens uppsökande arbete resulterat i att stödja 18 personer till vidare stöd inom förvaltningen eller av externa aktörer. Förvaltningen fortsätter att samarbeta med socialförvaltningen för att finna effektiva och resultatnriktade arbetsätt relaterat till allvarssamtal, då förvaltningen ser utmaningar i att på egen hand försöka omfördela resurser som mindre förvaltning. Under året har det varit fokus på att säkerställa att samtliga berörda parter deltar på mötet än själva tidsgränsen om 48 timmar. Vidare samtal kommer att hållas under hösten i stadens nätverk för att säkerställa likställighet och effektivitet inom staden. Arbetet för att öka antalet platser för ungdomstjänst inom stadens verksamheter sker i dialog med socialförvaltningen. Förvaltningen har haft samtal med socialförvaltningen kring riktning och former för hur man kan bidra i arbetet. Förvaltningen avser att bidra med platser för ungdomstjänst inom de verksamheter som matchar målgruppens behov.

I nuläget har 37 personer pågående kontakt med förvaltningens relationsvåldsteam. Den mest förekommande insatsen för vuxna är öppenvårdsinsats vid Relationsvåldscentrum Sydost. Förvaltningens arbete för att nå våldsutövare och motivera till att ta emot stöd inom Relationsvåldscentrum fortsätter. Under året har förvaltningen utarbetat arbetsmetoder för handläggningen av våldsärenden som kommer att implementeras under hösten. Antalet våldsutsatta barn som erbjuds stöd i form av Trappan-samtal fortsätter att öka. Samtliga barn som behövt en skyddad placering har kunnat få skydd under trygga förhållanden. Socialtjänstens verksamheter har genom fortbildning och genomgång av arbetsätt och rutiner arbetat för att förbättra förutsättningarna för att upptäcka våldsutsatta inom ramen för de manualer och utredningsinstrument som används i den reguljära handlägningsprocessen. Under året har ett utvecklingsarbete bedrivits för att säkerställa att samtliga familjer som deltar i familjebehandling tillfrågas om våld, samt att även barnen tillfrågas om våld. Förvaltningen har utarbetat rutiner för att säkerställa att biståndshandläggare inom äldreomsorgen uppmärksammar och ställer frågor om våld. Samtliga biståndshandläggare inom äldreomsorgen har genomfört NCK:s utbildning för att nå en gemensam kompetensgrund.

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete fortsätter att öka i omfattning. Fler meddelanden om avhysning har inkommit under året i jämförelse med samma period föregående år. Trots ökningen har motsvarande en tredjedel kunnat avvärjas med stöd från förvaltningen, varav de flesta rörde barnfamiljer, som är en prioriterad målgrupp. Också ett större antal personer inom äldreomsorgen har aktualiserats utifrån risk att bli avhyst, jämfört med samma period året innan. Förvaltningen har bedrivit ett aktivt vräkningsförebyggande arbete gällande målgruppen vilket resulterat i att majoriteten av de äldre kunnat behålla sin bostad och undvikit hemlöshet. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att vidareutveckla den interna samverkan inom förvaltningen för att hålla hög effektivitet i det vräkningsförebyggande arbetet. När det gäller äldre personer som befinner sig i hemlöshet finns det behov

av att öka kunskaperna om de gemensamma resurser inom staden som finns att tillgå. Under hösten kommer samverkansrutiner kring äldre hemlösa att implementeras. Som ett komplement till rutinerna kommer kartläggning av befintliga insatser för målgruppen även att genomföras.

Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare har fortsatt genom utveckling av introduktion och mentorskap för att säkerställa att nyanställda har goda förutsättningar för att lära sig och utvecklas i arbetet, samt inrättat forum för erfarna medarbetare runt verksamhetsutvecklingsfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	85,2 %	88,7 %	78,4 %	79,2 %	85 %	84 %	84 %	Tertial 2 2019
Analys Under perioden har åtgärder i form av mer riktade insatser och tätare uppföljningar lett till att färre pojkar återaktualiseras. Samtidigt har antalet flickor som återaktualiseras ökat vilket lett till att det ännu finns en skillnad i resultat mellan pojkar och flickor. Antalet flickor som avslutats är förhållandevis få, vilket innebär att procentökningen är stor trots att det är en flicka till som återaktualiseras i förhållande till tidigare tertialperiod. Tidigare analyser visade att skillnaden mellan pojkar och flickor var motiverad med hänsyn till skillnader i problembild som pojkar och flickor uppvisar och som är orsaken till att de aktualiseras för utredning och insats.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				90 %		89 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				88 %		90 %	Öka	2019
   Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				51,34		25 %	25 %	2019
   Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	43,1 %	41,5 %	50 %	42,9 %	45 %	42 %	42 %	Tertial 2 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	33,33 %				30 %	20 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				96 %		96 %	90 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				84 %		84 %	78 %	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				77 %		80 %	80 %	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				79,1 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				75,5 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				88 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				90 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Antal vräkningar som berör barn	1	1	0		1	0	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Under året har det inkommit fem meddelanden om avhysningar som rört hushåll där barn varit folkbokförda. Fyra avhysningar har kunnat avvärijas med stöd av förvaltningen. I ett fall har avhysningen inte kunnat förekommas då denna redan var fastställd genom dom i hovrätt.								
  	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			100 %		95 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshögjande insatser om könsstämpning genom att införa en	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.			
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna är trygga och skyddas mot våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Goda kunskaper om relationsvåld och heder är avgörande för att upptäcka våldsutsatta men också för att kunna riskbedöma och ge stöd till enskilda, såväl vuxna som barn och för att utforma arbetsprocesser och rutiner på ett verkningsfullt sätt. Förvaltningens alla verksamheter arbetar för att upptäcka våld. Genom att uppmärksamma våldsutsatthet kan arbetet med att bryta våldsspiralen brytas och individuellt stöd erbjudas till våldsutsatta respektive våldsutövare.

Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar av deras bästa, planering och utformning av insatser. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Samverkan till förmån för barnets bästa säkerställs mellan olika funktioner inom socialtjänsten under hela handlägningsprocessen genom kontinuerlig dokumentation och åtkomst av relevant information. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer.

Förväntat resultat

- Kunskap om vad som kan vara tecken på att någon blivit utsatt för våld eller hedersrelaterat våld gör att medarbetare vågar fråga, ge information och lotsning för att en våldsutsatt person ska få hjälp att bryta situationen.
- Barnkonsekvensanalyser görs med samlad kompetens från barn- och vuxenhandläggare inför beslut i utredningar om våld i nära relation.
- Skyddsplacerade barn har skolgång inom fem dagar.
- Förvaltningen har arbetsprocesser som säkerställer barnets bästa och är anpassade för särskilt utsatta grupper.
- Evidensbaserade bedömnings- och kartlägningsinstrument används.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens medarbetare som genomfört NCK:s webbutbildning						80 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En förvaltningsövergripande temavecka hålls med fokus på våldsförebyggande arbete som riktas till nämndens verksamheter, medarbetare och invånare	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför en uppdragsutbildning med Origo gällande hedersrelaterat våld och förtryck	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför en verksamhetsövergripande satsning på kompetensutveckling inom våld	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska analysera om socialtjänstens insats- och tjänsteutbud riktat till barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck svarar upp mot målgruppens behov	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram ett policydokument som anger hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Invånarna i Skarpnäck får stöd och service från en sammanhållen socialtjänst

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samarbetet mellan socialtjänstens verksamheter präglas av ett gemensamt ansvar för utredning, bedömning, genomförande av insatser och uppföljning. Den som har kontakt med socialtjänsten får tillgång till relevant information utifrån sina behov och snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Socialtjänsten ökar under året användningen av både bedömningsinstrument och av barnsamtal och använder dessa arbetssätt i återkoppling med brukare och familjer. Det bidrar till träffsäkerhet, ökad motivation och delaktighet i familjers och enskildas förändringsarbete.

Användningen av nätverksmöten under utredning ökar för att effektivisera utredningsarbetet och mobilisera nätverket runt familjer. Chefer och nyckelpersoner följer upp och analyserar genomförda möten. En modell för brukaruppföljning för att samla in kunskaper om hur socialtjänstens resursmässiga organisering uppfattas av och underlättar för brukarna används och vidareutvecklas som underlag för fortsatt verksamhetsutveckling.

Förväntat resultat

- Resurserna är samlade kring individer och familjer med stödbehov och upplevs av brukare som individuellt anpassade och samordnade.
- När det förekommer parallella ärenden i samma familj sker ett organiserat samarbete som dokumenteras via utredning, bedömning, uppföljning och eventuell insats.

- Nätverksmöten används när risk för placering av barn och unga utanför hemmet föreligger.
- Samordnade individuella planer genomförs tillsammans med andra vårdgivare eller myndigheter.
- Socialtjänstens utredningstider kortas.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att aktiviteter pågår enligt plan och förväntat resultat bedöms uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda chefer och nyckelpersoner genomför lärande workshop gällande nätverksmöten för barn och unga	2019-01-01	2019-12-31	
 Familjeenheten och enheten för Familj och nätverksstöd fortsätter arbetet med att implementera en hållbar struktur för SIP arbetet (Samordnad individuell plan)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför utbildning i hbtq och normkritiskt arbete riktat till nyckelpersoner	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utformar en handlingsplan för hur det fältförlagda sociala arbetet kan utvecklas under året	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens verksamheter för utredning och insatser gällande barn och unga genomför gemensamma uppföljningar av insatser	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Människor lever självständiga liv och är delaktiga när de behöver stöd

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Barnfamiljer, ensamkommande unga och vuxna i behov av stöd från socialtjänstens verksamheter erbjuds insatser som stärker den enskildes och familjens förutsättningar till ett självständigt och socialt hållbart liv. Delaktighet och förutsägbarhet är viktiga skyddsfaktorer mot ohälsa och utsatthet. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetsätt för delaktighet med målsättningen att på likvärdiga villkor kunna leva sina egna liv utifrån egna val och möjligheter. Under året fortsätter samverkan med utförare att arbeta för delaktighet i upprättandet av genomförandeplanen, förbättrad hälsa och ökad tillgång till praktik och arbetsliv.

Förvaltningen vidareutvecklar arbetsätt och skapar tillgång till metoder som stödjer barn att uttrycka sina synpunkter och tankar så att barn kommer till tals i frågor som rör dem. Med att komma till tals menar vi att barn och unga har rätt att vara delaktiga och att framföra sina åsikter i frågor som direkt eller indirekt berör dem. Genom tidiga sociala insatser ger socialtjänsten stöd när det finns behov som inte kunnat undvikas genom ett aktivt och tillgängligt förebyggande arbete, föräldraskapsstöd eller tillgänglighetsanpassning. Preventiva insatser i olika former genomförs för att förhindra att unga rekryteras till kriminell livsstil eller våldsbejakande extremism. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med ensamkommande barn och unga i syfte att stärka möjligheterna för integration och full skolgång, samt förbereda de unga inför vuxenlivet.

Förväntat resultat

- Människor erbjuds insatser som stärker förmågan till ett självständigt liv.
- Andelen barn, unga och vuxna som har behov av stöd från socialtjänsten och äldreomsorgen minskar.
- Personer med funktionsnedsättning är nöjda med sina insatser, känner sig delaktiga, trygga och har en genomförandeplan.
- Ensamkommande unga utvecklas gynnsamt, har sysselsättning eller arbete samt egen försörjning.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas delvis under året utifrån att två indikatorer prognostiseras att uppnås delvis och två indikatorer uppnås helt. Utredningstider gällande förhandsbedömningar och utredningar inom verksamhetsområdet barn och unga når inte lagstadgad handläggningstid. Verksamhetsområdet har haft ett betydligt högre inflöde än tidigare år och oplanerad frånvaro i arbetsgrupperna under våren vilket haft påtaglig effekt i bemanning då personalgrupperna är relativt små. Åtgärder har vidtagits i form av bland annat bemanning för att förbättra detta resultat under resterande året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats						50 %		2019
 Andel barnavårdsutredningar som slutförts inom fyra månader	75 %				85 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Den senaste tertialen visar en marginell ökning av andel utredningar slutförda inom fyra månader, från maj till och med augusti ligger andelen på 78 procent. Åtgärder gällande personal- och chefsbemanning samt kompetenssatsning i dokumentation som vidtagits under året förväntas leda till att fortsatta förbättringar under resterande del av året. Förvaltningens kompetenssatsning i dokumentation kommer att slutföras under hösten 2019. Utbildningen har i flera kommuner lett till ökad effektivitet och kortare utredningstider.								
 Andel förhandsbedömningar som görs inom 14 dagar	70 %			83 %	75 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Bemanningen har förstärkts sedan maj vilket lett till förbättrade resultat avseende utredningstider för förhandsbedömningar. Förvaltningen har erfaren personal med goda kunskaper som har till uppgift att säkerställa barn och ungas behov av skydd och stöd samtidigt som de enbart ska inleda barnavårdsutredningar för de familjer där det verkligen behövs. I de fall där förhandsbedömningar inte kunnat slutföras inom 14 dagar har det ofta berott på att det varit svårt att få till ett möte med berörda parter, som exempelvis föräldrar. Fördröjningar i enskilda ärenden kan även bero på att personalen vid tillfället behövt prioritera andra mer brådskande ärenden. Under april - juni var genomsnittstiden för genomförd förhandsbedömning 10,5 dagar.								
 Andelen flickor och pojkar som i stockholmsenkäten tycker att någon i familjen dricker för mycket				11 %				2019
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.									
	Antal föräldrar som deltagit i "föräldraskap i Sverige"						16		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen erbjuder riktade föreläsningar om hälsa till personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför en utbildningssatsning i Första hjälpen till psykisk hälsa	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys			
Första hjälpen till psykisk hälsa genomförs inte under året då andra utbildningsinsatser och hälsofrämjande insatser genomförs inom förvaltningens utförare som drivs på entreprenad.			
 Förvaltningen utvecklar sitt arbete med att förbättra stödet till föräldrar med barn med funktionsvariationer	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens dagliga verksamheter och grupp- och servicebostäder som drivs på entreprenad genomför hälsofrämjande insatser	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Människor som riskerar sin bostad eller har ett osäkert boende når ett hållbart boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Reviderade rutiner och arbetssätt för det vräkningsförebyggande arbetet följs upp och anpassas. Vräkningsförebyggande arbete för barnfamiljer fortgår genom att kontakt med bolots etableras skyndsamt, förstärkning av budgetrådgivning och vägledning gentemot bostadsmarknaden i boskola. Stöd till såväl enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges av ett särskilt resursteam inom avdelningen för individ och familjestöd samt projektanställda familjekoordinatorer som också arbetar med kompensatoriska åtgärder gentemot barnen i familjerna.

Samverkan med bostadsbolagen fortsätter och under året kommer denna samverkan också att ta fasta på att hitta former för att arbeta med hyresgäster som har hyresförhållande med olovliga andrahandskontrakt.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får information och stödinsatser för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar.
- Fler vuxna erbjuds insatsen Bostad först.
- Antalet personer i behov av härbärge minskar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att aktiviteter pågår enligt plan och förväntat resultat bedöms uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre där hemlöshet förhindrats						90 %		2019
 Antal barn i osäkra boendeförhållanden	88			90	88	100		Tertial 2 2019
 Antal personer i insatsen Bostad först	6					6		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen färdigställer och implementerar Bosamprocessen	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför ett pilotprojekt med forskare vid Ersta-Sköndal-Bräcke högskola för att utvärdera Bra-samtal med barn över sju år	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Forskningsmedel är beviljade och planering lagd, förvaltningen och forskarteamet inväntar etikprövningsmyndighetens beslut.			
 Förvaltningen inför den framtagna boskolan för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden i ordinarie verksamhet	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utarbetar en strukturerad samverkan mellan avdelningarna äldreomsorg och individ- och familjestöd kring äldre som är eller riskerar att bli hemlösa	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås under året. Bedömningen grundas på att nio av tio KF-indikatorer prognostiseras att uppnås helt och en uppnås delvis. Underliggande nämndmål bedöms uppnås.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg fortsätter. Den nationella värdegrunden har återaktualiserats i verksamheterna och ligger till grund för utvecklingsarbetet.

Genomförandeplanerna är centrala för att säkerställa att den äldre får den hjälp och det stöd som beviljats. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen. Förvaltningen har under perioden påbörjat ett utvecklingsarbete kring individuppföljningar på vård- och omsorgsboenden, med syfte att säkerställa att insatser utförs med god kvalitet för boende med demens. I arbetet har förvaltningen tagit del av goda exempel i staden och tagit fram en ny uppföljningsmall, vilket kommer att implementeras och sedan utvärderas.

Hemtjänsten uppvisar fortsatt goda resultat i individuppföljningen vilket är samstämmigt med föregående års brukarundersökning. Ökad personalkontinuitet är ett fortsatt utvecklingsområde men omsorgskontinuiteten bedöms av de äldre som svarat på individuppföljningen som hög. En utmaning för hemtjänsten i egen regi har varit rekrytering av medarbetare med rätt kompetens, vilket har inneburit lägre personalkontinuitet och effektivitet i utförande av insatser. Hemtjänsten som drivs i egen regi genomför under året en organisationsförändring för att nå ett tydligare och mer närvarande ledarskap för att ge förutsättningar till högre effektivitet, förbättrad arbetsmiljö och ekonomisk balans i verksamheten. En viktig förutsättning för att utförarna ska kunna uppnå målen med insatserna är att det finns beställningar med tydliga målformuleringar som utgår ifrån den enskildes faktiska behov. Förvaltningen kommer därmed under hösten att genomföra en strukturerad uppföljning av beslut om hemtjänstinsatser samt fortbilda biståndshandläggarna gällande målformuleringar.

Förvaltningen har tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i region östra söderort planerat för införandet av arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet. Personal har rekryterats och arbetet startar under september.

De öppna mötesplatserna för äldre har under perioden genomfört riktade insatser för att bryta ensamhet och isolering, som exempelvis matlag som syftar till att skapa social gemenskap.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa att verksamheterna är jämställda vilket bland annat betyder att män och kvinnor får del av vård- och omsorg på lika villkor. I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder. En modell i form av en intervjuguide kallad "Jämlikhetshanden" som omfattar livsområdena har tagits fram för att stödja biståndshandläggarna i att göra jämställda bedömningar. Under året utvärderas modellen och de tillhörande frågorna för att vidareutveckla arbetet. En pågående jämställdhetsutmaning för förvaltningen är att öka andelen manliga besökare på de öppna mötesplatserna för äldre. Riktade aktiviteter till män har genomförts under perioden vilket resulterat i att andelen manliga deltagare ökat ytterligare sedan föregående år.

Måltiderna och måltidsupplevelsen är också ett prioriterat område för verksamheten. Gemensamhetsytor har renoverats och nya möbler har köpts in för att skapa förutsättningar för bättre måltidsmiljö, resultatet är lugnare miljöer. Brukarråd har startats inom somatiska avdelningar för att ge förutsättningar för de äldre att påverka den mat som serveras. Möjligheten till utevistelse är ett annat prioriterat område inom verksamheten. Förvaltningen ser ett behov av kompetensutveckling gällande bemötande kopplat till att de boende får tillgång till utevistelse i högre utsträckning, där kompetenshöjande insatser är planerade att genomföras under året. Under perioden har en tillgänglighetsanpassning av verksamheten genomförts, där lokalerna har anpassats till att möjliggöra utevistelse på gården.

Förvaltningens dietist har genomfört utbildning för biståndshandläggare för att ge grundläggande kunskaper i u ernärning och nutrition vilket förväntas ge bättre förutsättningar när beslut ska fattas om olika typer av insatser.

Förvaltningen har bedrivit ett aktivt arbete med att initiera och vidareutveckla samverkansformer med Region Stockholms aktörer i stadsdelsområdet, för att säkerställa arbetssätten vid införandet av den nya lagstiftningen gällande utskrivning från slutet hälso- och sjukvård.

Förvaltningen fortsätter att arbeta målmedvetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser för ett friskare och bättre åldrande.

Förvaltningen har sökt och fått medel från Matlyftet 2019. Pengarna ska användas till hälsodagar med tema mat och genomförande av skördefest med ekologisk och närproducerad mat. Syftet är att ge möjlighet till social samvaro, kunskap om bra mat och enkel matlagning. Aktiviteterna på de sociala träffpunkterna har utvecklats i dialog med de äldre och arbetet fortsätter med stort fokus på fysisk aktivitet med en fortsatt ökning i antal deltagare som följd. En informationsdag om vad äldreomsorgen har att erbjuda har genomförts som en del i förvaltningens uppsökande arbete, utifrån att andelen som besöker informationsdagarna har minskat de senaste åren har förvaltningen börjat undersöka alternativa vägar till informations spridning.

Verksamheten arbetar med utvecklingen av digitala arbetsmetoder på olika sätt. Planering för att kunna erbjuda elektroniska inköp av livsmedel i hemtjänsten har påbörjats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				55 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				47 %		57 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						87 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet						92 %	92 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						81 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,9		10	10	2019
Analys								
<p>Detta är ett fokusområde för samtliga hemtjänstutförare. Enheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra sina kontinuitetssiffror genom att effektivisera sin planering, arbeta med områdesindelning med fokus på optimerade turer, flexibla arbetslag och fasta vikarier. Förvaltningen har ett flertal hemtjänstutförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet. Bedömningen är att målet om 10 är svårt att nå för samtliga utförare för året utifrån senaste resultatet på 11,9. Förvaltningens kommunala hemtjänst har jämfört med vissa andra hemtjänstenheter större geografiska svårigheter, samtidigt som verksamheten ökat kraftigt i antal ärenden i kombination med att det funnits svårigheter i rekrytering för att hitta rätt kompetens. Verksamheten har tagit fram nya befattningar för att stärka rekryteringsarbetet.</p> <p>Kontinuiteten mäts även med en fråga i individuppföljningen och där är resultatet att 81 procent upplever att de får hjälp av samma personer.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och män serveras god och näringsriktig mat och upplever att måltiderna är trevliga

 Uppfylls helt

Beskrivning

De äldres måltidssituation förbättras. Maten har ett bra näringsinnehåll, är aptitlig och i allt högre grad ekologisk. Kunskapen om specialkost höjs. Utbildning i nutrition och att förebygga undernäring ges till hemtjänstpersonal, sjuksköterskor på vård- och omsorgsboende och biståndshandläggare för att ge en gemensam grund att utvecklas från. Livsmedelsverkets råd används i vidareutveckling av mat och måltidssituationen och modellen FAMM, five aspects of meal method, implementeras i vård- och omsorgsboendets arbete med måltider.

Förväntat resultat

- Den mat som serveras på vård- och omsorgsboende är varierad, god, näringsrik och ges fördelad över dagen.
- Måltidsupplevelsen på vård- och omsorgsboende är trevlig med möjlighet till delaktighet, social samvaro och samtal.
- Brukare inom hemtjänsten får stöd till näringsriktig mathållning.
- De öppna träffpunkterna erbjuder matlag och möjlighet till gemensamma måltider.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	91 %	100 %	87 %			65 %		Tertial 2 2019
Analys Resultatet avser ett mindre antal individuppföljningar, där också ett fåtal av dessa gäller män. Anledningen till att fler kvinnor än män följts upp under perioden är att andelen kvinnor som bor på vård- och omsorgsboende med somatiskt inriktning är betydligt fler än männen. Förvaltningen bedömer därmed att vidare analys gällande skillnader utifrån kön inte är möjlig i nuläget.								
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	86 %	100 %	80 %			60 %		Tertial 2 2019
Analys Resultatet avser ett mindre antal individuppföljningar, där också ett fåtal av dessa gäller män. Anledningen till att fler kvinnor än män följts upp under perioden är att andelen kvinnor som bor på vård- och omsorgsboende med somatiskt inriktning är betydligt fler än männen. Förvaltningen bedömer därmed att vidare analys gällande skillnader utifrån kön inte är möjlig i nuläget.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför mellanmålsprojekt i syfte att öka proteininnehållet i mellanmålen	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen inför modellen FAMM (five aspects of meal method) inom nämndens vård- och omsorgsboende med syfte att förbättra måltidsmiljön för att öka de boendes välbefinnande	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar måltiderna på vård- och omsorgsboende	2019-01-01	2019-12-31	
 Nattfastemätning registreras i ILS	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och män är trygga och upplever att de har självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den äldres upplevelse av trygghet är grunden i äldreomsorgen och utgångspunkten för att vara nöjd med de insatser som ges. För att uppnå fler nöjda och trygga äldre arbetar äldreomsorgen under 2019 med kompetenshöjande insatser inom olika områden. Medarbetarnas språkkunskaper höjs och arbetet med den nationella värdegrunden intensifieras. Hemtjänsten fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov bland annat genom arbetet med att införa ramtid. Äldre är, utifrån sina förutsättningar, delaktiga i planeringen och påverkar, utifrån dagsaktuellt behov och önskemål, utförande av beviljade insatser. En hög rättssäkerhet och äldreomsorgens nationella värdegrund genomsyrar verksamheten. Den äldre är delaktig i utredning och beslut. Genomförandeplaner upprättas tillsammans med den äldre och insatserna följs upp kontinuerligt. Verksamheterna möjliggör deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån den äldres intresse och funktionsförmåga. Verksamheterna utvecklar kunskaperna kring HBTQ-personers livssituation.

Förväntat resultat

- De som ansökt om en äldreomsorgsinsats upplever att de fått vara delaktiga i utredningen och haft inflytande över val av insats och vid genomförandet av insatsen.
- Kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande.
- Äldre är trygga och nöjda med de insatser som ges inom nämndens verksamheter.
- Den äldres individuella behov tillgodoses genom välfungerande team som arbetar utifrån ett personcentrerat och hälsofrämjande förhållningssätt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten						70 %		2019
● ♀ Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten						95 %		2019
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de kan påverka hur hjälpen genomförs	85 %	100 %	80 %			70 %		Tertial 2 2019
Analys								
Resultatet avser ett mindre antal individuppföljningar, där också ett fåtal av dessa gäller män. Anledningen till att fler kvinnor än män följts upp under perioden är att andelen kvinnor som bor på vård- och omsorgsboende med somatiskt inriktning är betydligt fler än männen. Förvaltningen bedömer därmed att vidare analys gällande skillnader utifrån kön inte är möjlig i nuläget.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	100 %	100 %	100 %			90 %		Tertial 2 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	95 %	100 %	94 %			80 %		Tertial 2 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	99 %	100 %	98 %			85 %		Tertial 2 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	100 %	100 %	100 %			95 %		Tertial 2 2019
● ♀ Andel äldre som får ett bra bemötande i vård- och omsorgsboende, av hemtjänst, i dagverksamhet, av biståndshandläggare						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningen aktualiserar den nationella värdegrunden inom äldreomsorgen	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen fortsätter utveckla aktiviteter, lokaler och mötesplatser för äldre	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen genomför anhörigstödsutbildning till chefer och vissa nyckelpersoner	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen genomför HBTQ diplomering	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen inför personcentrerad vård i nämndens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen ska skapa aktivitetsnätverk i äldreomsorgen	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen utreder möjligheter till insatser för att bryta isolering och ensamhet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och mäns stöd, vård och omsorg är av god kvalitet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett strukturerat ledningssystem säkerställs kvaliteten och rätt prioriteringar görs i verksamheten. Beställningar av insatser har tydliga målformuleringar som möjliggör en röd tråd mellan beställning och genomförandeplan. Intern och extern samverkan och arbete i tvärprofessionella team möjliggör en personcentrerad omvårdnad och en hög patientsäkerhet. Förebyggande arbete bedrivs på individ- och systemnivå. Äldreomsorgens verksamheter kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre

möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten intensifieras då kontinuiteten varit lägre än kommunfullmäktiges mål de senaste åren. Aktivitetscentra och lokala mötesplatser för äldre utvecklas i samarbete med besökarna och civilsamhället. Information om vilka aktiviteter som finns förbättras för att nå fler besökare, bland annat genom användande av sociala medier. Möjlighet ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

Förväntat resultat

- Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov.
- Beställningar har en tydlig målformulering.
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och kvinnor och män ges en likvärdig äldreomsorg.
- Hög kontinuitet präglar insatserna. Hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter mindre antal personer under en 14-dagarsperiod jämfört med tidigare år.
- Information är tillgänglig och det är lätt att nå både handläggare och utförare.
- Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del.
- Äldre med demenssjukdom får ett riktat stöd av personal som har kunskap om demens och kognitiv svikt.
- Äldre med behov av stöd från flera huvudmän erbjuds ett samordnat stöd, bland annat när de skrivs ut från sjukhus.
- De äldres inflytande över sin vardag ökar i hemtjänsten.
- Den som bor på vård- och omsorgsboende får en patientsäker hälso- och sjukvård.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel beställningar med tydlig målformulering						15 %		2019
● ♀ Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet						93 %		2019
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	68 %	63 %	70 %			57 %		Tertial 2 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dom	81 %	91 %	78 %			73 %		Tertial 2 2019
Analys								
Resultatet avser ett mindre antal individuppföljningar, där dessa även till största del gäller kvinnor. Anledningen till att fler kvinnor än män följts upp under perioden är att andelen kvinnor som erhåller hemtjänstinsatser är betydligt fler än männen. Förvaltningen bedömer därmed att vidare analys gällande skillnader utifrån kön inte är möjlig i nuläget.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför utbildning i nutrition för sjuksköterskor	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar fram material för egenkontroller av målformuleringar och genomförandeplaner	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar den sociala dokumentationen och genomför utbildning för beställare och utförare	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar individuppföljningen	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen vidareutvecklar sitt arbete kring hantering av inkomna synpunkter och klagomål för att utveckla verksamheternas kvalitet	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att samverka och ha en dialog med det lokala näringslivet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och det underliggande nämndmålet kommer att uppnås. En översyn av näringslivsarbetet är påbörjat och möten med företagsföreningar/grupper och näringslivsrådet genomförs. Förvaltningen har haft ett inledande möte med Stockholm Business Region och har påbörjat dialoger med befintliga företagsföreningar. Förvaltningen deltar i stadens nätverk för näringslivsfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						48 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Nämndmål:

Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck och fler småföretag väljer att etablera sig i området

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för näringslivsrådet. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Näringslivsrådet genomför under året näringslivsdialoger kring angelägna frågor som till exempel trygghet och stadsplanering. Förvaltningen samarbetar med Stockholm Business Region för att kartlägga möjligheter för ökad tillväxt genom lokala näringslivsanalyser samt genom att föra lokala näringslivsdialoger. I dialog med stadsdelsnämnden kommer förvaltningens näringslivsarbete att ses över inkl. näringslivsrådets funktion och utformning.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som företagsvänligt och tryggt och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler företag etablerar sig inom stadsdelen.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat prognostiseras uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämndens arbete med näringslivsfrågor omstruktureras	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bevaka de lokala intressena och säkerställer att förskolor, grupp- och servicebostäder och vård- och omsorgsboenden planeras in tidigt i detaljplaneprocessen. Under perioden har förvaltningen öppnat en ny gruppbostad med sex lägenheter inom stadsdelsområdet. Samråd har hållits gällande planering av två nya förskolor i Skarpnäcks gård.

Förvaltningen har deltagit på möten inför kommande bostadsprojekt, planering av nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt grönkompensationsåtgärder.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6			0		6	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

Skarpnäcks byggs hållbart och människor och verksamheters olika behov av samhällsservice tillgodoses

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena, inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras.

Förväntat resultat

- Vid nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsområde planeras invånarnas behov av kommunal verksamhet in tidigt i processen.
- Använd parkmark kompenseras.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och aktiviteter prognostiseras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnkonsekvensanalyser genomförs vid nyanläggning av lekparker, parklekar och förskolegårdar	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar årligen fram en plan som beskriver behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Förvaltningen bedömer

att målet för verksamhetsmålet och underliggande nämndmål kommer att uppnås under året.

Parkvägar har renoverats under perioden för att förbättra framkomlighet och tillgänglighet.

Pilotprojekt Fossilfria och etiska transporter fortlöper med tilldelade klimatinvesteringsmedel. Projektet kommer att drivas inom förskoleverksamheterna samt äldreomsorgen. Medarbetare uppmuntras till ökad användning av förvaltningens cyklar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	97,1 %			99,1 %	97 %	100 %	86 %	Halvår 1 2019
Analys								
En miljöbil har tankats med 5,5 liter bensin vilket innebär att årsmålet inte uppnås helt. Åtgärder kommer att vidtas för att säkerställa att miljöbilarna fortsättningsvis enbart med miljöbränsle.								

Nämndmål:

Parkvägarna i Skarpnäck har god framkomlighet och det är enkelt och tryggt att cykla och promenera inom och mellan stadsdelar samt till angränsande områden

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Förvaltningen kommer delta i stadens genomförande av Gångplan och planera utifrån ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Förvaltningen kommer bistå trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk och bidra till att anpassa stadsmiljön så att konfliktytor mellan gående och cyklister minskar.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och lätt avhjälpta hinder åtgärdas kontinuerligt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och aktivitet prognostiseras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i genomförandet av stadens Gångplan	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare ska så långt det är möjligt gå, cykla eller åka kollektivt. För att öka cyklandet kommer cykelkurser att erbjudas. Förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar. Förvaltningen bevakar implementeringen av stadens cykelplan inom stadsdelsområdet. Pilotprojekt fossilfria och etiska transporter ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.

Förväntat resultat

- Resor, transporter och leveranser inom förvaltningen är hållbara.
- Medarbetarna har tillgång till tjänstecyklar och tillräckliga kunskaper för att kunna fatta klimatsmarta beslut.
- Minskade utsläpp av växthusgaser.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen erbjuder cykelkurser för personal inom hemtjänsten	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen samarbetar med Trafikkontoret för att genomföra en satsning på sommartorg inom ramen för projektet Levande Stockholm	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utreder fossilfria och etiska transporter inom nämndens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen fortsätter utreda Fossilfria och etiska transporter. På grund av svårigheter att finna budfirma till de planerade mattransporterna kommer projektet att fortsätta med en annan inriktning. Dialog förs med förskoleverksamheterna och äldreomsorgen gällande intresse att nyttja lådcykel. Med den nya inriktningen kan klimatnyttan minska men arbetsmiljöfördelarna öka.			
 Medarbetare ökar användning av förvaltningens tjänstecyklar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med att utveckla kulturutbudet så att alla oavsett ålder, kön, könsuttryck, förutsättningar och bakgrund kan delta. Förvaltningen bedömer att målet för

verksamhetsmålet och underliggande nämndmål kommer att uppnås under året.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete att öka antalet besökare på stadsdelsområdets fritidsgårdar. Under året har ett arbete med "Jämställda fritidsgårdar" inletts, som innebär att ett strategiskt arbete påbörjats med utformning av aktiviteter, ledarskapet och rekrytering av nya medarbetare. Syftet är att öka tryggheten och att fler unga oavsett kön, könsuttryck och bakgrund ska uppleva att fritidsgårdarna är till för dem. För att främja barn och ungas möjlighet till delaktighet och inflytande arbetar förvaltningens fritidsgårdar aktivt med gårdsråd där de unga själva, med stöd av personalen, håller i dessa möten och lyfter fram för dem aktuella frågor. Gårdsråden blir samtidigt en arena för att förstå demokratiska processer. Två av förvaltningens fritidsgårdar har under året startat upp verksamhet för elever i årskurs fem och sex, så kallad "After School". Rutiner för hur man inom de öppna fritidsverksamheterna hanterar och bemöter frågor om tobak, alkohol och våld har setts över och en plan för implementeringen av dessa är påbörjad. Under året har förvaltningen gjort överenskommelser med föreningar som nu håller öppet i förvaltningens parklekar. Förvaltningen ingår i en stadsdelsövergripande samverkan inom ramen för Fritid för alla som samverkar för aktiviteter till personer med funktionsnedsättning. Under året har förvaltningen genomfört ett antal aktiviteter i syfte att utveckla, underlätta och möjliggöra deltagande i aktiviteter för personer med funktionsnedsättning.

Nationaldagen firades på Skarpnäcks kulturhus med fokus på integrering av nyanlända, nationella minoriteterna samt samarbete med civilsamhälle, vilket bland annat innebar att fler föreningar än tidigare varit representerade i evenemanget. Skarpnäcks kulturhus har under året erbjudit en rad olika aktiviteter och föreställningar, och genom samarbete med stadens fackförvaltningar, fria konstaktörer och konstskola kunnat tillgängliggöra dessa i större utsträckning för personer med olika former av funktionsnedsättningar. Skarpnäcks kulturhus har bland annat varit värd för föreställningen Drömjobb, en interaktiv dansföreställning för barn och unga med särskild fokus på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar. Samarbetet mellan Kulturhuset och Integration Skarpnäck har intensifierats i syfte att introducera nyanlända familjer i kultur- och föreningslivet, vilket lett till att aktiviteter för barn i åldern 9-15 år genomförts samt en danskurs för kvinnor. Skarpnäcks kulturhus har under året haft samarbete med Historieberättarna, som är en ideell förening som verkar för att alla ska få uttrycka sina egna historier. Samarbetet har resulterat i en utställning utformat av ensamkommande unga, där de berättar sina historier. En översyn av kulturhusets verksamhet och uppdrag har inletts under året med syftet att anpassa verksamheten i linje med beslutade mål och ekonomiska ramar.

Inom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter för att möta efterfrågan hos de äldre inom stadsdelsområdet. Under perioden har den öppna mötesplatsen i Skarpnäck utökat aktivitetsutbudet där de äldre nu kan delta på dans och yoga utöver andra aktiviteter som redan erbjuds. Genom att erbjuda fler träningspass och att skapa fler nätverk för männen på de öppna mötesplatserna har förvaltningen lyckats med målsättningen att fler manliga besökare deltagit i aktiviteter, jämfört med samma period 2018.

Nämnden har under året beviljat föreningsstöd till föreningar som erbjuder verksamheter som kompletterar nämndens verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys								
Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	83,7 %	82 %	85,5 %			74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	78,6 %	74,9 %	82,9 %			75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna har en inkluderande, aktiv och trygg fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Med trygg fritid menas att fritidsgårdarnas verksamheter präglas av att vara en trygg, riskfri och drogfri mötesplats. Barn och unga upplever att personalen får alla att känna sig trygga och välkomna. Föräldrasamverkan utvecklas för att öka upplevelsen av trygghet samt föräldrars engagemang i fritidsverksamhet. Förvaltningen erbjuder ett brett och varierat utbud av fritidsaktiviteter i samverkan med civilsamhälle och näringsliv. Fritidsverksamhet utvecklas utifrån ett normkritiskt förhållningssätt, jämställdhet och tillgänglighet samt i fortsatt samverkan med andra stadsdelsförvaltningar. Äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre. Barn, unga och äldre har inflytande och delaktighet i planering av verksamheternas innehåll. Nationaldagsfirandet planeras och genomförs med utgångspunkten tillgänglighet för alla.

Förväntat resultat

- Fler flickor, nyanlända barn och unga samt barn och unga med funktionsvariationer ska delta i fritidsverksamhet.
- Det finns tydliga rutiner för hantering av tobak, alkohol, narkotika, hot- och våldssituationer samt bemötande.
- Fritidsgårdarna ska upplevas som trygga och anpassade för barn och unga med olika förutsättningar.
- Äldre ges möjlighet till fysisk aktivitet i olika former på aktivitetscenter, öppna träffpunkter och vård- och omsorgsboende.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och indikatorer prognosticeras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besöker verksamheterna						30 %		2019
  Andel unga som känner sig trygga på förvaltningens fritidsgårdar						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför Öppet hus på fritidsgårdarna riktat till föräldrar	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska i samverkan med föreningslivet utveckla de sociala aktiviteterna som finns för att underlätta och möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan delta i och utöva kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ställer krav vid bidragsgivning till föreningsverksamhet på tillgänglighet och att inkludera personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheterna att komplettera utbudet av aktiviteter för barn och unga med funktionsvariationer tillsammans med civilsamhället	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utreder behov av inkluderande fritidsverksamhet för de som flyttar in på Gamla Tyresövägen 349B	2019-01-01	2019-12-31	
 Rutin för hantering av ANDT revideras och implementeras under året i fritidsverksamheter	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Invånarna i Skarpnäck tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhället och aktörer inom staden för att utveckla utbudet av kultur och göra Skarpnäcks kulturhus till en levande och demokratisk mötesplats. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang med syfte att utveckla kulturutbud och evenemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, könsuttryck, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för mångsidig kultur och eget skapande.
- Inom förskolan, parklekar, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.
- Boende på vård- och omsorgsboenden får ökad tillgång till kulturupplevelser.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat prognosticeras att nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen genomför en kultur- och fritidsmessa i samarbete med förenings- och civilsamhället.	2019-01-01	2019-12-31	
🟢 Förvaltningen implementerar guiden för hållbara evenemang	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stad miljöprogram och kontinuerligt arbeta med klimat- och miljöåtgärder i verksamheterna i syfte att minska energiförbrukningen, stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsmålet och underliggande nämndmål kommer att uppnås under året.

Förvaltningen har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta med energieffektiviserande insatser i verksamheterna samt för att utveckla hållbara transporter. Förvaltningen bedriver ett samarbete med flera lokala omställningsaktörer. Hållbarhetsforum genomfördes i samverkan med civilsamhället under parkernas dag i augusti. I samband med Hållbarhetsforumet har förvaltningen arbetat för att inkludera nyanlända inom stadsdelsområdet i evenemanget, med fokus på att erbjuda ökade kunskaper inom odling.

Förskolans miljösamordnarnätverk arbetar vidare med mål och åtgärder kopplade till genomförandet av kemikaliesmart förskola. Förskolans köksnätverk fortsätter sitt arbete med att främja en ökad andel ekologisk och vegetarisk matsedel.

Naturvård har genomförts i naturreservaten enligt framtagna skötselplaner och i den bostadsnära naturen med syfte att vidareutveckla de ekologiska värdena och öka den biologiska mångfalden.

Samtliga av förvaltningens verksamheter har erbjudits utbildning i ekologiska och miljömärkta inköp.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %		100 %	75 %	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100 %	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				53,96		50 %	50 %	2019
  Köpt energi (GWh)				1,22 GWh		1,23 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Boende, verksamma och besökare i stadsdelsområdet inspireras till en hållbar livsstil

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen i samarbete med det civila samhället, företagare och föreningslivet kommer arbeta med att inspirera boende, verksamma och besökare i stadsdelsområdet till en hållbar livsstil. Ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 och de 17 globala målen kommer hållas under 2019, i samverkan med det civila samhället.

Förväntat resultat

Förvaltningen inspirerar till en hållbar livsstil och omställning inom stadsdelsområdet, i samverkan med det civila samhället, företagare och föreningsliv.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen anordnar hållbarhetsforum i samverkan med civilsamhället	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förvaltningen samverkar med Klimatval Skarpnäck och andra lokala omställningsaktörer	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Nyanlända erbjuds kunskaper och praktiska erfarenheter inom odling i samverkan med lokala föreningar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska och rekreativa värden och de bidrar till att stabilisera nya klimatförutsättningar

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen kommer utöka antalet slätterängar både i naturreservaten och i parker. Inriktningen på att utveckla ekmiljöer och spara död ved i naturen fortsätter, på så sätt stärks den biologiska mångfalden och de ekologiska värdena ökar. Förvaltningen kommer fortsätta att möjliggöra stadsodling på parkmark. För att lindra konsekvenser av klimatförändringar kommer förvaltningen i planerade parkupprustningar beakta frågan genom att bl.a. ej anlägga mer hårdgjord yta än nödvändigt och plantera större träd för skugga och svalka. Förvaltningen samverkar i detta arbete med berörda fackförvaltningar och utgår från de kartläggningar, bland annat skyfallskartläggningen, som staden tagit fram.

Förväntat resultat

- De ekologiska värdena utvecklas positivt.
- De rekreativa värdena utvecklas positivt.
- Upprustade parker har klimatanpassats.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
🔄	Frukt och bärkarta tas fram för stadsdelsområdet	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förvaltningen tillgängliggör bostadsnära natur och stärker den biologiska mångfalden	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förvaltningen undersöker förutsättningarna att stärka Lilla Sickla gård som besöksmål för allmänheten.	2019-01-11	2019-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden genomför åtgärder för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare. Genom att öka andelen ekologiska och vegetariska livsmedel i verksamheterna samt vid representation, catering och övriga inköp. Samt ta medvetna val vid inköp av kemikalier och minska plast och engångsartiklar. Förvaltningen fortsätter arbeta med avfallshantering och energieffektivitet genom förbättrad återvinning och byte av armaturer i förvaltningshuset. Förskolan bedriver ett aktivt arbete med genomförandet av vägledningen för kemikaliesmart förskola med flertalet kopplade aktiviteter på enhetsnivå.

Förväntat resultat

- Medarbetare inom förvaltningen har ökad kunskap och medvetenhet om hållbar utveckling.
- Förvaltningens enheter har en hög andel ekologisk och vegetarisk mat.
- Verksamheterna minskar användningen av plast och engångsartiklar och gör kemikaliesmarta inköp.
- Energiförbrukningen minskar i förvaltningens verksamheter.
- Samtliga av förvaltningens verksamheter deltar i insamlingen av farligt avfall där utfasningsämnen ingår.
- Chemsoft används som stöd för att skapa favoritkorgar med miljövänliga alternativ i Agresso för förvaltningens verksamheter.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel adresser inom förvaltningen där matavfall omhändertas på ett resurseffektivt sätt.						82 %		2019
 Andel av ny personal som genomför Kemikaliecentrums webb-utbildning						80 %		2019
 Andel ekologiska livsmedel i förvaltningens förskolor						65 %		2019
 Andel ekologiska livsmedel vid representation och övriga inköp						25 %		2019
 Andel vegetariska måltider i förskolan	40 %					40 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Insamling av farligt avfall i förvaltningens verksamheter						80 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chemsoft används för att säkerställa att inga utfasningsämnen samt minsta möjliga mängd riskminskningsämnen förekommer i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
 Framtagande av tydlig insamlingsplan och hämtning av farligt avfall i förvaltningens verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolan utreder möjligheterna att närings- och koldioxidberäkna måltider	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen tar fram klimatinvesteringsplan	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen undersöker förutsättningarna att öka andelen närodlad mat i nämndens verksamheter.	2019-01-11	2019-12-31	
 Förvaltningen uppdaterar utbytesplan för minskad energiförbrukning genom utbyte av vitvaror och armaturer samt installering av närvarostyrning	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utarbetar lokala riktlinjer för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utreder möjligheterna att öka andelen närodlad mat i nämndens verksamheter.	2019-01-09	2019-12-31	
 Medarbetare utbildas inom hållbarhet	2019-01-01	2019-12-31	
 Utarbeta lokala riktlinjer för minskad användning av plast och engångsartiklar i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
 Utred möjligheterna att återanvända användbart avfall i samarbete med SVOA PopUp	2019-01-01	2019-12-31	
 Utredda användandet av plastgranulat i storköksmaskiner	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas. Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas närmare under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta proaktivt med

åtgärder vid avvikelser, samt genom att använda resurser för att skapa resultat och positiva effekter för våra invånare. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och underliggande nämndmål uppnås under året.

Prognosen visar ett nollresultat innan resultatdispositioner och efter resultatdispositioner en nollprognos. I föreliggande prognos redovisas en budget i balans under förutsättning att begärda budgetjusteringar och beräknade prestationsförändringar godkänns samt att pågående budgethållningsåtgärder ger effekt. I prognosen ingår även fonderade medel som finansierar verksamhet. Samtliga enheter och avdelningschefer har månadsvisa budgetavstämning med prognos på helårsutfall med economiccontroller. Enheter med underskott får stöd av nyckelfunktioner för att upprätta och följa upp åtgärdsplaner. För att säkerställa att resurser fördelas lika mellan kvinnor och män, flickor och pojkar analyseras jämställdhetsperspektivet i allt budget- och uppföljningsarbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			100,1 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånare i Skarpnäck

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall för att vara kontinuerligt uppdaterad om ekonomins och verksamhetens utveckling. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel. Förvaltningen omfördelar medel utifrån att enheter ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans, prognossäkerheten är god samt uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan.
- Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar.
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och

kvinnor, flickor och pojkar.

- Åtgärder har vidtagits för att minska kostnaderna för tomma lokaler.
- En intäktsökning till följd av en analys över avgiftshanteringen.
- Enheter som redovisar underskott 2018 förbättrar sitt resultat under 2019 med stöd av tvärprofessionella team.
- Kostnader för konsulter analyseras och följs upp och leder till en minskning av kostnaderna.
- Orsakerna till löneskulder kartläggs och leder till att de minskar.
- Införandet av ett nytt budgetsystem underlättar för chefer.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att aktiviteter pågår enligt plan och förväntat resultat bedöms uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera användningen av tomställda lokaler och föreslå åtgärder	2019-01-01	2019-12-31	
 Kartlägga och analysera avgiftshanteringen	2019-01-01	2019-12-31	
 Kartlägga och analysera vart löneskulder uppstår	2019-01-01	2019-08-31	
 Planera och genomföra implementering av nytt budgetplaneringsverktyg	2019-01-01	2019-12-31	
 Samverkan, arbeta teambaserat HR, Ekonomi och Verksamhetscontrollers	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet och underliggande nämndmål kommer att uppnås under året. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet, i syfte att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar och inkluderande arbetsmiljö. Digitalisering används för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och i verksamheterna, samt för att öka effektiviteten och därmed bidra till att klara välfärdens kvalitet och kompetensförsörjningen.

Verksamhetsuppföljning

Arbetet med uppföljning i upphandlad verksamhet och LOV-verksamheter har fullföljts enligt plan, där samtliga av årets verksamhetsuppföljningar genomförts under perioden. Inom äldreomsorgen har åtta vård- och omsorgsboenden och en dagverksamhet följts upp enligt stadens nya modell. Av dessa drivs ett vård- och omsorgsboende i egen regi och resterande drivs av privata utförare. För de verksamheter som ligger inom staden har uppföljningen genomförts utifrån äldreomsorgens nya uppföljningsmodell, som syftar till att möjliggöra en

bedömning av hela verksamhetens kvalitet utifrån olika underlag. I stort bedöms verksamheterna ha förutsättningar för att bedriva verksamhet av god kvalitet, och flera styrkor identifierades, bland annat i form av individanpassade måltider och variation i aktiviteter. Ett gemensamt utvecklingsområde för flera verksamheter var behovet av att stärka den individanpassade vården genom ytterligare implementering av den nationella värdegrunden.

Inom socialpsykiatri har en entreprenad inom boendestöd följts upp. Boendestödet bedömdes uppfylla avtalets krav och därtill vara ett gott exempel gällande arbetssätt för att öka delaktigheten hos brukarna.

Inom funktionsnedsättning har förvaltningen, på uppdrag av socialförvaltningen, följt upp två dagliga verksamheter och två utförare inom avlösar- och ledsagarservice. De dagliga verksamheterna och gruppbostäderna inom stadsdelsområdet drivs på entreprenad. Uppföljning har genomförts på en daglig verksamhet och fem gruppbostäder. Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete med framtagande av en uppföljningsmodell inom funktionsnedsättning, som utgår ifrån äldreomsorgen. För att kunna bedöma verksamheternas kvalitet utifrån modellen ser förvaltningen ett behov av att vidareutveckla individuppföljningen och genomföra kvalitetsobservationer, där planering för att säkerställa uppföljningen inför nästa år pågår. Inom verksamhetsområdet är bedömningen att utförarna uppfyller merparten av de ställda kraven. Förbättringsområden är främst att vidareutveckla arbetet med riskanalyser och egenkontroller, avvikelshanteringen samt verksamheternas sociala dokumentation.

Ledarskap och hälsofrämjande arbetsmiljö

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att uppmärksamma behov av kompetensutveckling hos chefer och erbjuder under året utbildningar och workshops i bland annat arbetsrätt, det utmanande samtalet och systematiskt arbetsmiljöarbete. I samverkan med personalstrategiska avdelningen har förvaltningen genomfört ett projekt för att testa och utvärdera arbetsmetoden Chefoskopet som bedöms vara ett effektivt arbetsverktyg som kommer att fortsätta användas inom verksamheterna.

Förvaltningen följer löpande upp att kompetensbaserad rekrytering används och att personer med rätt kompetens anställs. Syftet är att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen och långsiktigt minska personalomsättningen. Uppföljning visar att cheferna till stor del använder sig av metoden och att de medarbetare som rekryterats till stor del uppfyller förväntningarna.

Förvaltningen har kartlagt och analyserat sjukfrånvaro inom samtliga verksamheter samt inventerat kompetens- och stödbehov hos samtliga chefer. Den korta sjukfrånvaron har minskat sedan föregående mätning medan den totala sjukfrånvaron har ökat något, och förvaltningen bedömer nu att årsmålet för sjukfrånvaron endast kommer att nås delvis. Detta beror på de långa sjukskrivningarna. Den genomförda kartläggningen visar att psykosociala orsaker ligger bakom en stor del av dem och att mindre än hälften av dem är direkt arbetsrelaterade. Inventeringen visar att många chefer har kunskap inom rehabilitering men önskar och behöver fortsatt stöd i arbetet med att minska sjukfrånvaron. Inventeringen visar även på behov av stöd för chefer att fånga upp tidiga signaler på ohälsa och tillsammans med medarbetarna skapa en hälsosam arbetssituation. I september kommer en workshop om arbetsanpassning och återgång att hållas för förvaltningens chefer, och arbetet med kontinuerlig uppföljning av rehabilitering fortsätter. Likaså pågår arbete med utveckling av stödmaterial för rehabiliteringsprocessen.

Aktivt medarbetarskap

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att stärka det aktiva medarbetarskapet. Ett APT-material har tagits fram som stöd till verksamheterna för att skapa dialog kring medarbetarskapet. Roller, uppdrag och ansvar tydliggörs i det pågående arbetet med befattningsbeskrivningar. Tillsammans med tydliga lönekriterier underlättar det arbetet med löpande kompetensförsörjning, vid rekrytering och lönesättning.

Inom äldreomsorgen fortsätter arbetet med att minska deltidsarbete, med målet att erbjuda heltidsarbete vid rekrytering. Inom kort påbörjas samma arbete inom förskolan. Kontinuerlig information till chefer om när allmän visstidsanställning ska användas minskar andelen anställningar enligt denna form.

Förvaltningen arbetar aktivt för att vara en attraktiv framtida arbetsplats för studenter inom identifierade bristyrken. Att arbeta systematiskt med professionsutveckling och att ta emot studenter på verksamhetsförlagd utbildning och praktik är därför viktigt. Hittills i år har 36 studenter tagits emot för praktik inom äldreomsorg, individ- och familjestöd och förskola.

Digitalisering och välfärdsteknik

Förvaltningen har omprövat arbetssätt och aktiviteter för att nå uppsatta förväntade resultat. Istället för ett digitaliseringsråd har en rådgivande arbetsgrupp för digitaliseringsfrågor bestående av medarbetare etablerats. Gruppens uppgift är att utforska, reflektera och lämna förslag kring hur välfärdsteknik och digitala arbetssätt kan utveckla våra verksamheter och hjälpa förvaltningen att klara av framtidens utmaningar.

De läsplattor som köpts in till biståndshandläggare inom äldreomsorg och funktionsnedsättning i syfte att öka delaktighet för brukaren vid exempelvis val av utförare har börjat användas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	79	81	78	81		82	82	2019
Analys Resultatet från stadens medarbetarenkät visar att förvaltningens AMI har sjunkit med två enheter. Det är framförallt två av förvaltningens enheter som har fått ett lägre resultat i år jämfört med förra året. Dessa enheter har tagit fram handlingsplaner med förbättrande åtgärder som kommer att följas upp. Samtliga enheter inom förvaltningen har handlingsplan utifrån respektive resultat. Män har i genomsnitt ett något högre AMI än och kvinnor, vilket är fallet även i staden som helhet.								
  Andel elektroniska inköp	74 %			66 %	73 %	67 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys Periodens utfall avser ett genomsnitt för perioden januari till och med augusti.								
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	85,71 %			90,48 %	95 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys Hittills under året saknar förvaltningen jämställdhetsanalys i ett tjänsteutlåtande där det hade varit relevant att tillföra en analys. Förvaltningen tar fram och implementerar en förtydligad rutin för att säkerställa att alla tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys, om det är relevant.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	87 %			85 %		87 %	87 %	2019
  Index Bra arbetsgivare	79			81		85	85	2019
Analys								
Indexet "Bra Arbetsgivare" baseras på tre delindex – jämställdhet, attraktiv arbetsgivare samt rekommendera arbetsplats, varav de två senare har sjunkit sedan föregående år. Det sammanlagda resultatet för indexet har minskat med två procentenheter sedan förra året, och minskningen har skett kontinuerligt sedan några år. I syfte att vända utvecklingen bedriver förvaltningen ett systematiskt arbetsmiljöarbete och genomför kompetenshöjande insatser.								
   Sjukfrånvaro	7,6 %	4 %	8,2 %	7,6 %	7,4 %	7 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys								
Den totala sjukfrånvaron har ökat något sedan den senaste uppföljningen, vilket beror på ökning av de långa sjukskrivningarna. Förvaltningen ser över vilka åtgärder som behövs för att minska den långa sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor har ökat något medan den har sjunkit något för män, vilket innebär att skillnaden mellan kvinnor och män har ökat. Liksom i samhället i stort har män i genomsnitt lägre sjukfrånvaro än kvinnor inom kvinnodominerade verksamheter.								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	2,2 %	2,5 %	2,6 %	2,4 %	2,4 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	Avvikelse
Analys			
Arbetet pågår och fortsätter under hösten.			

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar systematiskt med uppföljning i upphandlad verksamhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet. Uppföljningarna syftar till att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen samarbetar med utförarna inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning för att gemensamt utveckla kvaliteten. Uppföljningarna syftar till att få kunskap om verksamheternas kvalitet samt ge stockholmarna ett underlag för att välja exempelvis hemtjänst eller äldreboende, när ett biståndsbeslut har fattats. Äldreförvaltningen beslutar vilka verksamheter som ska följas upp av vilken stadsdelsförvaltning inom

äldreomsorgen och socialförvaltningen har ett liknande ansvar avseende privat drivna verksamheter inom sitt ansvarsområde.

Förväntat resultat

- Invånare får insatser och omsorg av god kvalitet oavsett driftsform.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att aktiviteter pågår enligt plan och förväntat resultat bedöms uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kartlägger organisationen som arbetar mot den upphandlade verksamheten	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar avtalsuppföljning av verksamheter som drivs på entreprenad	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen vidareutvecklar metoder och arbetssätt för att följa upp och arbeta med upphandlad verksamhet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäck har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett modernt ledarskap

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar, hälsosam och inkluderande arbetsmiljö. Förvaltningen har nolltolerans gällande kränkande särbehandling och trakasserier och tydliga riktlinjer är väl förankrade hos chefer och medarbetare.

Ledarskapet utgör grunden till ett arbetsklimat som kännetecknas av delaktighet, ansvarstagande och inflytande. Cheferna skapar utrymme för mångfald och innovativa idéer, vilket utvecklar verksamheterna. Kompetensförsörjningen säkerställs både på kort och lång sikt. Ett tydligt och välkänt stöd finns för chefer att arbeta för att skapa en god arbetsmiljö och genom att säkra en långsiktig effektiv rehabiliteringsprocess med fokus på tidiga insatser i kombination med kontinuerlig uppföljning, fortsätter arbetet för att minska sjukfrånvaron och öka en hälsosam arbetsplats. Förvaltningen deltar i ett pilotprojekt som syftar till att förbättra chefers organisatoriska förutsättningar för uppdraget. Under året kommer avdelningschef och enhetschefer inom äldreomsorgen delta, tillsammans med personalavdelningen, ledd av projektledare från personalstrategiska avdelningen.

Förvaltningen fortsätter arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare med fokus på introduktion och mentorskap. Inom området arbetsmiljö och arbetssituationen för förskollärare och barnskötare arbetar förvaltningen utifrån stadens handlingsplan. För att skapa trygga anställningar inom förvaltningen arbetar personalavdelningen tillsammans med enhetscheferna efter en handlingsplan för att öka

heltidsarbete och minskad ofrivillig deltid och minskade anställningar i formen allmän visstidsanställning.

Förväntat resultat

- Ledarskapsindex ökar.
- Förvaltningens chefer har goda kunskaper inom systematiskt arbetsmiljöarbete, personalfrågor, kompetensförsörjning och kompetensbaserad rekrytering.
- Chefsförsörjningen säkras genom kontinuerligt arbete enligt stadens process.
- Det moderna ledarskapet skapar gott arbetsklimat och ökad möjlighet för innovation och delaktighet vilket påverkar verksamheten.
- Andelen allmänvisstidsanställningar och ofrivilliga deltider minskar.
- Indexen bra arbetsgivare ökar och den totala sjukfrånvaron fortsätter minska.
- Kunskap om organisatorisk och social arbetsmiljö bland chefer och medarbetare är god.
- Förvaltningen behåller och attraherar kompetenta chefer och medarbetare.
- Personalomsättningen i förvaltningen ligger mellan 9 - 12 procent.
- Antal mottagna studenter och erbjudna praktikplatser inom nämndens verksamheter ökar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och majoriteten av indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel allmänna visstidsanställningar av totalt antal anställningar				6 %		10 %		2019
 ♀ Andel deltidsanställda medarbetare som har en ofrivillig deltidsanställning				30 %		10 %		2019
Analys Arbetet med att minska deltidsarbete fortsätter inom äldreomsorgen och inom kort påbörjas samma arbete inom förskolan.								
 Andel enheter som har en handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet och följer upp den löpande				80 %		90 %		2019
 Andel uppföljda rekryteringar som använder metoden och har kompetens i kompetensbaserad rekrytering						100 %		2019
 Ledarskapsindex	78			80		82		2019
Analys Det totala ledarskapsindexet har sjunkit sedan föregående år, vilket främst beror på ett lägre resultat för delindexet "min chef ger mig förutsättningar att ta ansvar för mitt arbete". Det är framförallt två av förvaltningens enheter som har fått ett lägre resultat i år jämfört med förra året. Enheterna har fokus på ledarskapsfrågor i sina handlingsplaner, som kommer att följas upp.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arbetar med handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö riktad till socialsekreterare, förskollärare och barnskötare	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen deltar i ett pilotprojekt som syftar till att förbättra chefers organisatoriska förutsättningar	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen effektiviserar stödet till verksamheter med hög ohälsa och personalomsättning	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen erbjuder utbildning för att säkerställa kompetens inom organisatorisk och social arbetsmiljö samt kompetensbaserad rekrytering	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetet med chefsförsörjning	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar medarbetarsamtalsstöd och genomför en översyn av lönekriterier	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens chefsforum utvecklas med fokus på ett modernt och tydligt ledarskap	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäcks medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap som bidrar till verksamhetens utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom en hälsofrämjande och inkluderande arbetsmiljö, skapas goda förutsättningar för delaktighet och utövande av gott medarbetarskap. Ett gott medarbetarskap visas genom medarbetarnas ansvarstagande för sitt arbete, deltar och bidrar med innovativa idéer till verksamhetens utveckling. Genom god samverkansprocess i förvaltningen, finns många aktiva möjligheter där medarbetarna kan påverka sitt arbete och sin egen kompetensutveckling. Tydlighet i mål och uppdrag är viktiga delar. Med ansvarsbeskrivningar, strukturerade medarbetarsamtal och utarbetade lönekriterier som bygger på personalpolicyn, tydliggörs medarbetarens arbetsuppgifter och ansvarsområden och möjligheter till delaktighet och påverkan. Personalpolicyn implementeras i förvaltningen och arbetet med att förankra policyn i verksamheterna fortsätter. Personalpolicyn är ett av stadens styrdokument och ska återspeglas i verksamheterna och de stöddokument som används.

Förväntat resultat

- Medarbetarnas upplevelse av att de har en bra arbetssituation stärks.
- Genom tydliga arbetsbeskrivningar och lönekriterier stärks medarbetarskapet hos medarbetarna.
- Detta visas genom att medarbetarna är ansvarstagande och kreativa som tar tillvara på mångfalden och lyfter innovativa idéer till verksamhetens utveckling.
- Medarbetarna har rätt kompetens till uppdraget och en individuell kompetensplan.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel individuella kompetensplaner						100 %		2019
 Andel medarbetare som har rätt kompetens						90 %		2019
 Medarbetarna har en bra arbetssituation	65 %			57 %		65 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen följer upp rekryteringar för att säkerställa rekrytering av rätt kompetens	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen genomför kompetensutveckling inom hbtq	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen utvecklar arbetsbeskrivningar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Välfärdsteknik och digitala arbetssätt effektiviserar och utvecklar förvaltningens verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter har en digital mognad och kompetens där man ser att digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen. Digitalisering är ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och inom verksamheterna. Digitala arbetssätt ökar effektiviteten inom verksamheterna och bidrar på det sättet till att klara välfärdens kvalitet och kompetensförsörjningen. Genom dialog med invånarna och omvärldsbevakning utvecklar förvaltningen användandet av digitalisering och välfärdsteknik. Förvaltningen tar fram rutiner för att öka användandet av välfärdsteknik så att alla människor oavsett funktionsförmåga har samma möjlighet till delaktighet i samhället.

Förvaltningens rådgivande arbetsgrupp för digitalisering består av representanter från samtliga verksamheter och fackliga organisationer. Gruppen träffas regelbundet under året och inventerar verksamheternas behov av verksamhetsutveckling och effektivisering genom digitalisering. Gruppen verkar för att medarbetarnas förslag och idéer omsätts i innovativa lösningar.

Förväntat resultat

- Genom innovation och förnyelse kring digitalisering och ny teknik erbjuder förvaltningen samhällstjänster med hög kvalitet och effektivitet.
- Varje avdelning genererar idéer och förslag på digitala arbetssätt och användning av välfärdsteknik utifrån faktiska problem och analyser om var digitala lösningar och arbetssätt gör störst nytta.
- Medarbetare använder nya funktioner i GSIT-leveransen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att uppnås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen genomför en förstudie kring hur personer på väg in i särskilt boende ser på sitt behov av digital teknik	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte kunnat genomföras som planerat då samarbetsparten inte kunde genomföra insatsen. Förvaltningen ser frågan som viktig inför kommande nybyggnationer och att frågan bör hållas aktuell.			
▶ Förvaltningen genomför workshops för digital inspiration och framtagande av idéer på digitala arbetssätt och användning av välfärdsteknik	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen tar fram och implementerar en förtydligad rutin för att säkerställa att alla tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys, om det är relevant.	2019-08-21	2019-09-30	
▶ Förvaltningen utarbetar rutiner för att använda välfärdsteknik för ökad delaktighet och trygghet	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Förvaltningen verkar för att utrusta nämndens särskilda boendeformer, öppna träffpunkter och dagliga verksamheter med wifi	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Uppföljning av driftbudget

Den ekonomiska prognosen baseras på bokföringen per den sista augusti samt i dag kända kostnader och intäkter. Prognosen visar på ett nollresultat innan resultatdispositioner och efter resultatdispositioner en nollprognos under förutsättning att begärda budgetjusteringar och beräknade prestationsförändringar godkänns och att pågående budgethållningsåtgärder ger effekt. I prognosen ingår även fonderade medel som finansierar verksamhet. Förvaltningen följer de beslutade åtgärderna i åtgärdsplanerna.

Prognos på årsutfall

Verksamhetsområden, mnkr	JVP 2019	Bokfört augusti	Prognos 2019	Budget-just/prest	Avvikelse
Nämnd- och förvaltningsadministration	38,4	22,9	35,9		2,5
Individ- och familjeomsorg	118,9	81,6	123,4		-4,5
<i>del av barn- och ungdom</i>	<i>67,5</i>	<i>48,9</i>	<i>70,0</i>		<i>-2,5</i>
<i>del av vuxna</i>	<i>19,6</i>	<i>15,9</i>	<i>21,8</i>		<i>-2,2</i>
<i>del av socialpsykiatri</i>	<i>31,8</i>	<i>21,4</i>	<i>33,9</i>		<i>-2,1</i>
Ekonomiskt bistånd	65,8	42,5	63,1		2,7
<i>-varav handläggning</i>	<i>21,2</i>	<i>16,0</i>	<i>21,0</i>		<i>0,2</i>
Arbetsmarknadsåtgärder	10,2	7,1	10,8		-0,6
Stadsmiljö	12,7	6,9	13,5	0,8	0,0
Förskoleverksamhet	264,0	170,9	254,1	-7,6	2,3
Äldreomsorg	337,3	222,7	338,8		-1,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	265,5	177,2	270,4	4,1	-0,8
Barn, kultur och fritid	18,2	14,8	18,3		-0,1
Avskrivning (stadsmiljöverksamhet)	9,2	5,7	9,5	0,3	0,0
Internränta (stadsmiljöverksamhet)	0,7	0,6	1,1	0,4	0,0
Summa	1 140,9	753,0	1 138,9	-2,0	0,0
Nettoresultat före resultatöverföring					0
Ing resultatfond 2019			-2,5		-2,5
Utg resultatfond 2020			2,5		2,5
Nettoresultat efter resultatöverföring	1 140,9	753,0	1 138,9	-2,0	0

I föreliggande prognos redovisas en budget i balans efter budgetjusteringar, prestationsförändringar och pågående budgethållningsåtgärder. I prognosen ingår även fonderade medel som finansierar verksamhet.

Analys per verksamhetsområde

Nämnd och administration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 2,5 mnkr för året. Staden har justerat IT-prislistan med återbetalning om 0,7 mnkr. För utfört säkerhetsarbete får nämnden 0,6 mnkr. Resterande överskott beror till största delen på vakanser i anslutning till rekryteringar.

Individ- och familjeomsorg, inklusive socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 4,5 mnkr.

Familjeenheten (IoF) prognostiserar ett underskott om 4,0 mnkr, där den större delen avser barn- och ungdom. Underskottet för enheten beror huvudsakligen på komplexa ärenden som har inneburit kostsamma placeringar inom familjevård som ökat under perioden, medan en del avser insatser från socialpsykiatri avseende familjer. En tredjedel av enhetens heldygnsplaceringar avser jourhem. Enheten har upprättat en åtgärdsplan, som består i en analys av kostnadsutvecklingen, översyn av samtliga placeringar och minskning av köpt vård.

Vuxenenheten (IoF) prognostiserar ett underskott om 4,2 mnkr. Kostnader för placeringar har varit högre för perioden, men den upprättade åtgärdsplanen består av besparingsåtgärder gällande köpt vård som kommer att leda till att kostnaderna minskar under året.

Mottagningsenheten prognostiserar ett överskott om 0,2 mnkr, vilket beror på lägre personalkostnader.

Flyktingmottagandet prognostiserar ett överskott om 2,3 mnkr, vilket beror på högre intäkter.

Av de ensamkommande som förvaltningen har ansvar för i nuläget är majoriteten 18 år eller äldre under året. Antalet ensamkommande barn och unga minskar.

Förvaltningens tillgång till lägenheter med genomgångskontrakt har under en period mattats av något vilket innebär fördröjning för ett antal individer att komma vidare i eget boende, vilket också medför svårigheter att få ner placeringskostnader. Förvaltningen arbetar med alternativa kostnadseffektiva boendeformer inom egen regi och har tillsatt en samverkansgrupp för att arbeta mer effektivt mot hållbar etablering.

Avdelningsledning prognostiserar ett överskott om 1,2 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

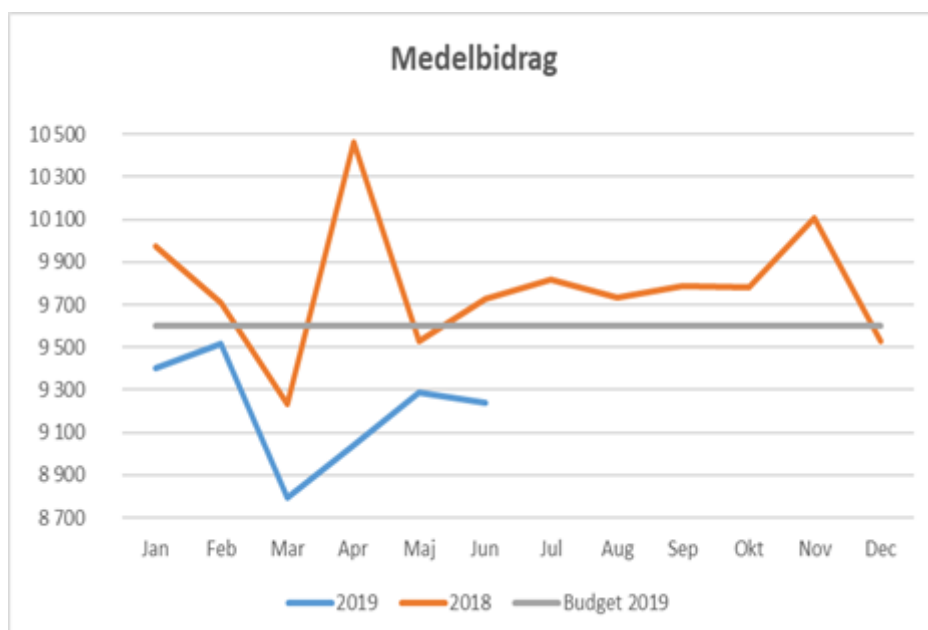
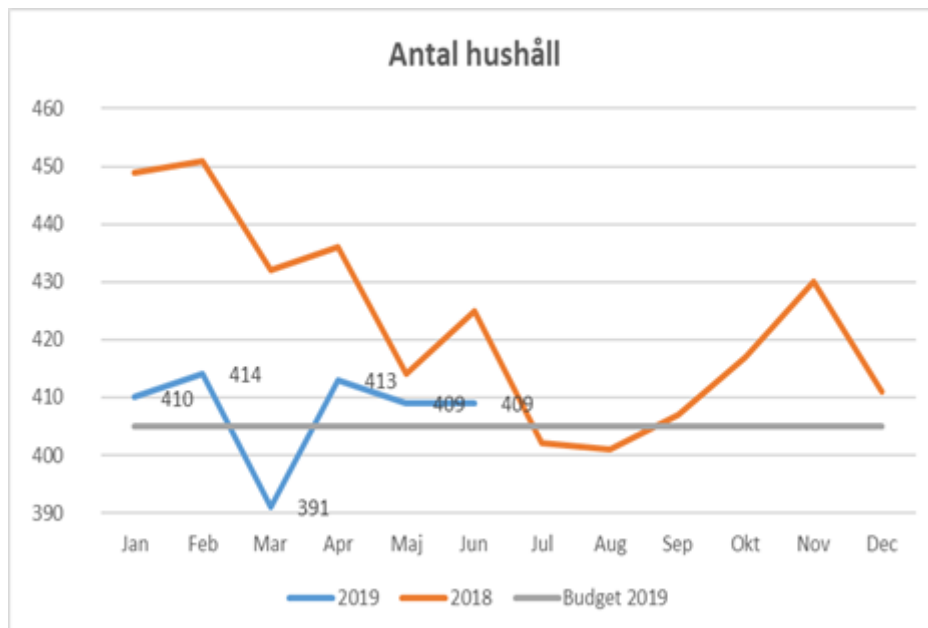
Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 2,7 mnkr.

Enheten för ekonomi och arbete prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr. Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har hittills varit lägre än budgeterat. Antal hushåll som har fått försörjningsstöd är för perioden något över budgetnivå. Antalet hushåll har minskat i förhållande till föregående år.

Även medelbidraget per hushåll har hittills under året varit lägre jämfört med föregående år och lagd budget.

Enheten har även tagit fram en åtgärdsplan som består av att boendekostnaderna ska minska. Prognosen bygger även på att budgeten för arbetsmarknadsåtgärder kan användas optimalt för att behovet av ekonomiskt bistånd ska minska.

Avdelningsledning prognostiserar ett överskott om 0,7 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott på 0,6 mnkr.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar ett nollresultat.

Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott före resultatöverföring om 2,3 mnkr. Efter resultatöverföring prognostiseras ett överskott på förskola centralt om 2,3 mnkr. En del av förvaltningens gemensamma reserv har lagts för oförutsedda händelser inom förskolan.

Resultatenheterna prognostiserar tillsammans ett nollresultat. Två resultatenheter prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr och en resultatenhet gör ett uttag från sin fond med 1,0 mnkr. Uttaget ur fonden går till punktinsatser för att förbättra personalsituationen på några förskolor inom enheten och några förskolor har färre barn än planerat. Se varje resultatenhets resultatöverföring under rubriken ”Resultatenheter”.

Det tillfälliga bygglov för paviljongen på Karlskronavägen upphör till hösten. På platsen ska ett bostadshus uppföras med en förskola i bottenvåningen. Förskolan Kronan har upphört och verksamheten fortsätter på befintliga förskolor.

Inskrivna barn från Stockholms stad

Månad	Allmän förskola	Yngre barn	Äldre barn	Summa
Januari	0	688	1 144	1 832
Februari	0	701	1 142	1 843
Mars	1	710	1 136	1 847
April	1	722	1 131	1 854
Maj	1	721	1 127	1 849
Juni	1	715	1 096	1 812
Juli	1	701	1 007	1 709
Augusti	1	950	754	1 705

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott på -1,5 mnkr. Äldreomsorgens underskott ligger främst inom hemtjänst, både hos beställaren och hos den kommunala utföraren.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 5 mnkr. Underskottet beror främst på att antalet beställda hemtjänsttimmar och utförda timmar är betydligt fler än budgeterat. Antalet hemtjänsttimmar har legat högre än budgeterat, ca 713 fler i snitt per månad för perioden januari till juli samtidigt som antalet personer i behov av insatser har varit högre än budgeterat. Analys på individnivå av beviljade insatser i hemtjänsten är planerat att genomföras under hösten. Budget 2019 är beräknat på 260 personer inom vård- och omsorgsboende. I genomsnitt under januari till juli månad har antalet varit 258 personer. Övriga insatser följer i stort sett budget.

Skarpnäcks kommunala hemtjänst prognostiserar ett underskott om 6 mnkr. Verksamheten har höga personalkostnader i förhållande till utförda timmar hos kund. Verksamheten utför i nuläget 81 % av den beställda tiden, men arbetar kontinuerligt med att öka andelen utförd tid. För att effektivisera verksamheten och minska administrationen har de två hemtjänstenheterna slagits samman. Organisationsförändringen trädde i kraft den första april.

Äldreomsorgens ledning prognostiserar ett överskott om 8,2 mnkr, vilket främst förklaras av medel avsatta för oförutsedda händelser.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,8 mnkr.

Underskottet förklaras främst av höga kostnader för personlig assistans som inte täcks av

statlig assistansersättning, samt köp av bostad med särskild service utanför LOV (lag om valfrihetssystem).

Verksamheten arbetar aktivt med att sänka kostnaderna för placeringar.

Barn kultur och fritid

Verksamhetsområdet har något lägre statliga bidrag jämfört med vad som beräknades i årets budgetarbete. Trots snäva budgetramar för året har verksamheten lyckats hålla nere kostnaderna, och på så sätt kompenserat för de minskade statliga bidragen.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,1 mnkr, vilket beror på sommarkoloniverksamheten.

Kapitaltjänstkostnader (för stadsmiljöinvesteringar)

Kostnaderna för avskrivningar och internränta är högre än budgeterat och en ansökan om budgetjustering kommer att äskas i samband med T2.

Delårsbokslutet

Ett delårsbokslut för de första åtta månaderna har upprättats. Resultatet för perioden är ett överskott på 0,5 mnkr. Förvaltningen har prognostiserat ett nollresultat för året. För att kunna uppnå ett prognostiserat nollresultat krävs det att förvaltningen tar fonderande medel och att förväntade prestationsberäkningar och budgetjusteringar infrias.

Kostnad och intäktsutveckling

Utveckling, mnkr	T2 2019	T2 2018	Förändring	Förändring %
Personalkostnader	314,4	308,2	6,2	2,0 %
Lokalkostnader	66,7	68,9	-2,2	-3,2 %
Köp av verksamhet	376,0	378,4	-2,4	-0,6 %
Övriga kostnader	120,9	130,3	-9,4	-7,2 %
Intäkter	-125,0	-132,8	7,8	-5,9 %
Totalt:	753,0	752,9	0,0	0,0 %

Personalkostnader

Kostnadsutvecklingen för förvaltningen avseende personalkostnader har mellan perioderna ökat med 2 % procent eller 6,2 mnkr. Ökningen är lägre än årets lönerörelse som landade på 2,3 %.

Inom förskolans område har det skett en minskning av antal tjänster på grund av att antalet barn har gått ned, vilket leder till en minskad efterfrågan på förskoleplatser. Detta resulterar i en minskning i personalkostnader med 2,1 % eller 3,3 mnkr inom förskolans område. Inom förskolans område har det skett en löneglidning på grund av att förskollärare är ett bristyrke.

Inom området kultur och fritid har det skett en minskning av antalet tjänster beroende på minskad verksamhet. Vilket resulterar i en minskning i personalkostnader med 8,8 % eller 0,7 mnkr.

Den främsta ökningen är inom äldreomsorgen där personalkostnaderna har ökat med 7,6 % eller 4,7 mnkr vilket främst förklaras av en utökning av tjänster inom den kommunala hemtjänsten då behovet av insatser inom hemtjänsten har ökat.

Inom området funktionsnedsättning har lönekostnaderna minskat med 8,8 % eller 0,9 mnkr, vilket beror på en minskning av antalet tjänster.

Inom området individ- och familjeomsorg har lönekostnaderna ökat med 7,1 % eller 5 mnkr.

Det har skett en utökning av tjänster då projektet Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) i år bedriver sin verksamhet under hela året. Förvaltningen har också en motsvarande intäkt för projektet. I jämförelse mellan perioderna kan man se att personalkostnaderna har ökat men att kostnaderna för inhyrd personal har minskat. Inom arbetsmarknadsverksamheten har personalkostnaderna minskat med 25,1 % eller 3,4 mkr.

Lokalkostnader

Kostnaderna för förvaltningen avseende lokaler har minskat med 3,2 % eller 2,2 mnkr mellan perioderna. Inom äldreomsorgen har lokalkostnaderna minskat med 28,7 % eller 3,1 mnkr vilket förklaras av att halva byggnaden där vård- och omsorgsboendet Hemmet för gamla inte längre hyrs av förvaltningen. Inom förskolan har lokalkostnaderna minskat med 5,6 % eller 0,7 mnkr vilket förklaras av ett minskat lokalbestånd till följd av ett minskat barnantal i förskolan.

Inom området individ- och familjeomsorg har lokalkostnaderna minskat med 5,3 % eller 0,7 mnkr vilket förklaras främst av att boendeformen träningsboende har ersatts av avtalat boende, där klienten skriver kontrakt direkt med SHIS. Kostnaderna för tomgångshyror och reparationer har också minskat. Kostnaderna för energi och vatten har minskat med 1,5 mnkr.

Köp av verksamhet

Kostnaden för köp av verksamhet har minskat med 0,6 % eller 2,4 mnkr mellan perioderna. Inom området individ- och familjeomsorg har kostnaderna minskat med 14,7 % eller 10,1 mnkr främst beroende på att placeringskostnaderna för ensamkommande är lägre än i jämförd tidigare period. Antalet ensamkommande barn och unga har minskat i antal i takt med att de har blivit vuxna och inflödet av nyanlända ensamkommande barn och unga är begränsat. Det är även lägre placeringskostnader för institutionsvård inom området barn och unga och lägre placeringskostnader för institutionsvård av vuxna.

Inom området äldreomsorg har kostnaderna ökat med 4,4 % eller 7,5 mnkr främst på grund av kostnaderna för köp av hemtjänst har ökat och kostnaden för äldreomsorg med inriktning mot socialpsykiatri och missbruk, samt att det har skett en uppräknings av priser.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har minskat med 7,2 % eller 9,4 mnkr mellan perioderna. Kostnaderna för förbrukning har minskat med 1,5 mnkr, övriga personalkostnader har minskat med 0,7 mnkr övriga driftskostnader har minskat med 1,2 mnkr. Kostnader för IT har ökat med 1,7 mnkr, där bytet av datorer har inneburit en extrakostnad för förvaltningen, samtidigt som IT-prislistan var högre för detta år. Inom området stadsmiljö har kostnaderna för anläggning och underhållsmaterial ökat med 1,6 mnkr.

Kostnaderna för inhyrd personal har minskat med 3,3 mnkr mellan perioderna. Inom området individ- och familjeomsorg har kostnaderna minskat med 2,8 mnkr och inom området funktionsnedsättning har det minskat med 1 mnkr. Inom förskolan har kostnaderna ökat med 0,6 mnkr främst beroende på svårigheter att få tag på vikarier vid sjukdom. Kostnaderna för övriga konsulttjänster har minskat med 1,5 mnkr.

Intäkter

Intäkterna har minskat med 5,9 % eller 7,8 mnkr mellan perioderna. Inom området individ- och familjeomsorg har intäkterna minskat med 7,6 mnkr. Det handlar främst om ensamkommande barn där intäkterna har minskat i takt med att de har blivit vuxna. Samtidigt har inflödet av nyanlända ensamkommande barn och unga minskat. Inom området funktionsnedsättning har intäkterna minskat med 1,2 mnkr. Inom området äldreomsorg har intäkterna ökat med 1,8 mnkr, främst på grund av ändrade taxor.

Resultatenheter

Inom förvaltningen finns fyra resultatenheter, samtliga inom förskolan.

Resultatenheternas överförda överskott från 2018 till 2019 uppgår till 2,5 mnkr. I föreliggande tertialrapport beräknar resultatenheterna överföra ett nettoöverskott om 2,5 mnkr till 2020.

Av de fyra resultatenheterna prognostiserar en enhet underskott för årets verksamhet och två enheter ett överskott. En enhet prognostiserar ett nollresultat för verksamhetsåret.

Belopp i tkr	Resultatfond från år 2018	Prognos 2019	Resultatfond till år 2020
Hammarby/Björkhagens förskolor	-766,7	800,0	33,3
Kärrtorps förskolor	-160,4	200,0	39,6
Bagarmossens förskolor	1 762,5	-1 000,0	762,5
Skarpnäcksfältets förskolor	1 658,6	0,0	1 658,6
Summa resultatenheter	2 494,0	0,0	2 494,0

Hammarby/Björkhagens förskolor

Resultatenheten Hammarby/Björkhagens förskolor prognostiserar ett överskott för årets verksamhet om 0,8 mnkr. Enheten måste hämta hem underskottet från 2018 för att fortsätta definieras som resultatenhet.

Kärrtorps förskolor

Resultatenheten Kärrtorps förskolor prognostiserar ett överskott för årets verksamhet om 0,2 mnkr. Enheten måste hämta hem underskottet från 2018 för att fortsätta definieras som resultatenhet.

Bagarmossens förskolor

Resultatenheten Bagarmossens förskolor prognostiserar ett underskott för årets verksamhet om 1,0 mnkr. Enheten har tidigare i tertialrapport 1 planerat för uttag från sin fond med 0,5 mnkr. Uttaget ur fonden går till punktinsatser för att förbättra personalsituationen på några förskolor, där nyexaminerade förskollärare har hög sjukfrånvaro. Enheten har färre barn under hösten än planerat.

Skarpnäcksfältets förskolor

Resultatenheten Skarpnäcksfältets förskolor prognostiserar ett nollresultat för årets verksamhet.

Investeringar

Investeringar på parkmark

Projekt, mnkr	JVP 2019	Bokfört augusti	Prognos 2019	Budget-justeringar	Avvikelse
Upprustning av Kvartersparken i kv. Skattmästaren	3,0	2,0	4,0	1,0	0,0
Magnebergsparken	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0
Lekpark Per L v	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0
Peters park	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
Reinvesteringar	1,8	1,6	1,8	0,0	0,0
Mindre investeringar	4,2	1,2	3,2	-1,0	0,0
Tillgänglighetsåtgärder	1,0	0,9	1,0	0,0	0,0
Inventarier och maskiner	1,7	0,2	0,5	0,0	1,2
Klimatinvesteringar	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0
Nettoresultat	15,2	6,6	14,0	0,0	1,2

Upprustningen av lekparken i kvarteret Skattmästaren i Skarpnäcks gård har pågått under perioden och beräknas färdigställas under sensommaren.

För medlen som fördelas genom fördelningsnyckeln har bland annat sex källsorteringsstationer köpts in, en sommarvattenanläggning byggts om och nya badstegar och livräddningsutrustning köpts in. Reinvesteringar i vatten- och dräneringsledningar i ett koloniområde har genomförts och parkvägar rustats upp. Parkvägar har även renoverats för att förbättra tillgängligheten. Kostnaderna för inventarier och maskiner är lägre än budgeterat.

Budgetjusteringar

Prestationsförändringar

Belopp i mnkr	Kostnader	Intäkter
Förskola	-12,2	-0,2
Barnomsorgsgaranti	1,8	0,0
Funktionshinder	4,1	0,0
Summa	-6,3	-0,2

Budgetjusteringar

Belopp i mnkr	Begärt belopp
Kommunalt bostadstillägg	0,3
Arbete med utsatta EU-medborgare	0,1
Medel för trygghetsskapande åtgärder	0,7
Summa	1,1

Medel för ökade kapitalkostnader

Belopp i mnkr	Budget	Bokfört värde	Prognos	Avvikelse
Internränta	0,5	0,6	0,9	0,4
Avskrivningar	7,7	5,7	8,6	0,9
	8,2	5,9	9,5	1,3

Medel för lokaländamål

Förskolor

För 2019 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 769 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran överskrider 2 500 kr/kvm. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2019 beräknas bidraget till nämnden bli ca 3 mnkr.

Analys av balansräkning

BALANSRÄKNINGEN

Stadsdelsnämnden fastställer att kostnader och intäkter som överstiger 50 tkr ska periodiseras.

Tillgångar (mnkr)	31/8 2018	31/8 2019
Anläggningstillgångar	99,1	103
Kundfordringar	7,9	6,6
Diverse kortfristiga fordringar	55,1	50,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18,3	22,5
Kassa och bank	0,5	0,5
Summa tillgångar	181	183,3

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2018	31/8 2019
Eget kapital	-67,7	-73,7
Långfristiga skulder	-1,1	-1,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,5	-0,5
Leverantörsskulder	-31,5	-29,7
Moms och särskilda punktskatter	-0,1	-0,1
Övriga kortfristiga skulder	-17,2	-22,9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-62,9	-55,3
Summa skulder och eget kapital	-181	-183,3

Analys av balansräkningen

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 2,3 mnkr. Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

Anläggningsstillgångar har ökat med 3,9 mnkr. Förvaltningen har ökat anläggningsinvesteringar enligt investeringsplan.

Kundfordringar har minskat med 1,3 mnkr. I balansen 2018 hade förvaltningen fakturor som avsåg arrenden till koloni- och fritidsträdgårdar för 1,5 mnkr vilket förvaltningen inte har 2019. Fakturering av det kommer ske efter T2.

Diverse kortfristiga fordringar, (statliga) har minskat med 4,4 mnkr. Förvaltningen väntar fortsatt minskade utbetalningar av statliga migrationsmedel för ensamkommande flyktingbarn på grund av volymminskning.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 4,2 mnkr mellan åren. Förvaltningen har förutbetalda kostnader som främst är hyror där hyresökningarna står för volymförändringen i förutbetalda kostnader. Förvaltningen har också årseffekt för intäkten till projektet Skarpnäcksmodellen 3,3 mnkr 2019 jämfört med 1,6 mnkr 2018.

Skulder

Eget kapital har ökat med 6 mnkr. Ökningen är i förhållande till övriga förändringar i balansräkningen.

Leverantörsskulderna har minskat med 1,8 mnkr. Förändringen är inom vår interna handel i staden. Förvaltningen hade en stor faktura från trafikkontoret på 3,2 mnkr 2018 vilket vi inte har 2019. I övrigt har vi ökade priser på omsorgsplaceringar på andra stadsdelsförvaltningar.

Övriga kortfristiga skulder (statliga) har ökat med 5,7 mnkr. Förvaltningen har en ökad uppbokning för kostnader för personlig assistans enligt LASS med 6,1 mnkr 2019 då försäkringskassan har en eftersläpning som ökat jämfört med 2018. Vi har minskade uppbokningar för förutbetalda schabloner från migrationsverket, 2,1 mnkr och förvaltningen har 2019 två nya projekt med förutbetalda medel 2,2 mnkr som kommer fortsätta sina verksamheter efter delårsbokslutet.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 7,6 mnkr. Årets lönerörelse har under 2019 hunnit betalas ut och har därför inte behövts bokas upp, motsvarar minskning med 1,1 mnkr. Sedan har förvaltningen inte automatperiodiseringar för förfakturerade arrenden för koloni- och fritidsträdgårdar beloppet för det var 1,7 mnkr 2018.

Uppbokningarna har minskat med 3,4 mnkr jämfört med 2018 vilket beror på att faktureringen sker mer löpande än tidigare år. Förvaltningen hade köpt in läsplattor 2018 till skolplattformen för 1,1 mnkr vilket inte är gjort 2019.

Alla ovanstående avvikelser anses vara av naturlig variation.

Kvalitetsarbete

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har arbetat strukturerat med systematiskt kvalitetsarbete. Ett område som kräver ytterligare utveckling är hanteringen av avvikelser.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att revidera rutiner inför digitalisering av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete för verksamheter som omfattas av socialstyrelsens författningssamling. Inom ramen för det arbetet reviderades även förvaltningens rutiner för lex Sarah och utbildning till chefer kring rapporteringsskyldighet har genomförts under våren. En ny rutin för förvaltningsövergripande kunskapsöverföring kring åtgärder av brister, avvikelser, risk för missförhållanden och missförhållanden har utarbetats och implementeras. Syftet är att på övergripande nivå säkra analys och kunskapsöverföring.

Förvaltningen genomför under året en riktad satsning för att stärka chefernas analys- och uppföljningsförmåga. Syftet är att förbättra kvaliteten i resultatredovisningarna samt identifiera framgångsrika arbetsätt såväl som utvecklingsområden.

Förvaltningen uppmanar verksamheter med goda resultat att delta i kvalitetsutmärkelsen. För 2019 planeras inte deltagande men verksamheter har deltagit i de stadsövergripande informationsträffarna och planerar för deltagande under 2020.

Lex Sarah

15 lex Sarah-rapporter har inkommit till förvaltningen hittills under året. Lex Sarah-rapporterna har bland annat rört verksamhetsområdena funktionsnedsättning, äldreomsorg, barn och ungdom samt ekonomiskt bistånd. Tre av dessa har anmälts vidare till Inspektionen för vård och omsorg. Ett utvecklingsområde som identifierats utifrån inkomna lex Sarah-rapporter är samverkan mellan förvaltningens verksamheter rörande individer och familjer som är i behov av stöd och insats gällande flera verksamhetsområden.

Under våren genomfördes en utbildning om lex Sarah inom förvaltningen, vilket har lett till ökad kunskap bland förvaltningens chefer. Sex lex Sarah rapporter har inkommit från verksamheter som drivs i privat regi eller på entreprenad och har rört verksamheter som arbetar enligt LSS.

Månatliga uppföljningsmöten mellan verksamhetscontrollers och avdelningschefer med syfte att systematisera lärande kring lex Sarah har etablerats. Fokus kommer att ligga på att relevanta åtgärder som är möjliga att följa upp samt att brukarens eget perspektiv säkerställs.

IA

Händelser i incidenthanteringssystemet, IA, följs upp löpande upp inom förvaltningen. De arbetsrelaterade händelserna följs upp på samverkansmöten med de fackliga organisationerna. Förvaltningens chefer får stöd att informera och utbilda i IA för att säkerställa att olyckor och tillbud rapporteras, utreds och åtgärdas.

Synpunkter och klagomål

Sammanlagt har 615 synpunkter inkommit till förvaltningen hittills under året. Av dessa synpunkter är 201 klagomål, 38 beröm, 44 idéer och förslag, 114 frågor och 214 felanmälningar.

Synpunkten gäller	Antal	Klagomål	Beröm	Idé/förslag	Fråga	Felanmälan
Tillgänglighet	1	1		-	-	-
Bemötande	39	31	7		-	-
Kompetens	14	6	8		-	-
Kontinuitet	3	3			-	-
Information	4	2		2	-	-
Handläggning	10	10			-	-
Insatsens innehåll/fysisk miljö	25	18	4	1	-	-
Annat	43	34	7	1	-	-
Stadsmiljö	476	96	12	40	114	214
Totalt	615	201	38	44	114	214

Avdelningen för äldreomsorg har mottagit 50 synpunkter varav 44 klagomål och sex beröm. Synpunkterna rör i huvudsak bemötande, personalens kompetens och insatsens innehåll vilket innebär hur biståndsbedömda insatser utförs. Högst andel synpunkter finns inom hemtjänsten vilket delvis kan förklaras av att det är den enskilt största verksamheten räknat till antal personer som mottar insatser men också att verksamheten har välfungerande rutiner för synpunktshantering.

Avdelningen för individ- och familjestöd har mottagit 30 klagomål och ett beröm. De inkomna klagomålen rör främst handläggning av ärenden och bemötande. Enheten för ekonomi och arbete har bland annat mottagit synpunkter i samband med nedläggning av sysselsättningsverksamheten Mediabox. Enheten har även mottagit ett beröm för gott bemötande. Inom Vuxenenheten handlar två av klagomålen om att brukaren inte upplever att hens behov har beaktats, tre klagomål rör bemötande.

Avdelningen för förskola mottagit 33 synpunkter varav 18 klagomål, 12 beröm och tre idéer/förslag. Klagomålen rör bland annat den fysiska miljön på förskolorna (exempelvis städning), personalförändringar, gruppsammansättning och bemötande. De beröm som registrerats gäller främst personalens kompetens och bemötande. Två förslag handlar om förbättrad information och ett om lekredskap på förskolegården.

Avdelningen för förebyggande arbete och kultur har tagit emot 21 synpunkter, varav 13 klagomål, sju beröm och ett förslag. Inom enheten Prevention fritid och kultur har de flesta synpunkterna berört förändringar av parklekarnas bemanning. En synpunkt gällde mopedåkning på Skarpnäcksfältet, problemet diskuteras i samverkan med polis. Två föräldrar berömmar aktiviteten Sportcamp, för gott omhändertagande och uppskattade aktiviteter. Ett förslag kommer från invånare och gäller stöd av förvaltningen kring att marknadsföra en aktivitet i naturen. Samtliga har fått återkoppling från enheten. Enheten Familj och nätverksstöd har endast mottagit beröm, som gäller enhetens arbete med föräldra- och barngrupper.

Administrativa avdelningen har tagit emot fyra klagomål. Ett klagomål rör besiktningsärenden kopplat till grupp- och servicebostäder, de övriga rör receptionen varav två problem med nya datorer. Datorbytet inom förvaltningen har medfört stora problem och ett mycket stort antal

felanmälningar har gjorts till leverantören.

Förvaltningen har hittills under året tagit emot 476 synpunkter rörande stadsmiljö, vilka registreras i synpunktsportalen enligt stadens anvisningar. Huvuddelen av synpunkterna är felanmälningar därefter följer frågor och klagomål. De flesta synpunkter har handlat om lekredskap i park och parkunderhåll, gräsklippning och skötsel av grönområden, samt synpunkter på träd, buskage och badplatser.

Övrigt

Internkontroll

Under året har förvaltningen påbörjat en revidering av systemet för internkontroll. Fokus ligger främst på att förtydliga ansvarsfördelningen mellan nämnd, direktör, chefer och medarbetare samt att internkontrollprocessens olika delar och hur det hänger ihop tydliggörs. Under perioden har samtliga processer inom internkontrollen liksom majoriteten inom väsentlighets- och riskanalysen följts upp. Det har bland annat gjorts genom uppföljning av dokumenterade egenkontroller, rutiner och intervjuer. Vissa processer kommer att följas upp ytterligare under hösten för att säkerställa att planerade åtgärder är vidtagna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2019-09-24